

אסתרצו

המהפכה הציונית השנייה

הסתה, הדרה והטייה
אנטי-ציונית באוניברסיטאות

דו"ח מצב מאי 2010

תנועת "אם תרצו"
רון שובל - יו"ר
ליאור שורקה - מזכ"ל
ארז תדמור - ראש אגף מדיניות והסברה
עמית ברק - ראש אגף פעילים ומשאבי אנוש

**”החופש האקדמי שייך גם לסטודנטים,
וזה כולל גם את הזכות לא להיות חשוף
לתעמולה מצד מרצים באוניברסיטה...
החופש האקדמי לא כולל רק את הזכות
לבקר, אלא גם את הזכות להגן על
הממשלה, לעבוד עם הממשלה והזכות
להיות פטריוט. החופש האקדמי שייך גם
לסטודנטים. יש להם חופש לבטא את
זכויותיהם”**

פרופסור אלן דרשוביץ'

תוכן עניינים

תקציר מנהלים

חלק א: הדרה, סתימת פיות והטיה אנטי-ציונית בחוגים ובקורסים

1. מחקר סילבוסים המעיד על הטיה אנטי-ציונית חריפה בחוגים למדעי המדינה באוניברסיטאות בישראל.

2. ניצול מעמד מצד המרצים לקידום עמדות פוליטיות חד צדדיות.

2.1. מחקרה של פרופ' נירה חטיבה

2.2. סילבוסים לדוגמה

2.3. רדיקליות פוליטית חד-צדדית

3. עדויות סטודנטים

3.1. אוניברסיטת בן-גוריון

3.2. האוניברסיטה העברית

3.3. אוניברסיטת תל-אביב

3.4. אוניברסיטת בר-אילן

3.5. אוניברסיטת חיפה

3.6. פרשת הפקולטה למשפטים והקליניקות המשפטיות באוניברסיטת חיפה

חלק ב: כינוסים של תאים פוליטיים אנטי-ציוניים במתקני האוניברסיטאות ובאישורן

1. כינוס "אל קודס" – האוניברסיטה העברית

2. כינוס "קולות מעזה" – אוניברסיטת תל-אביב

3. מפגן הסתה – ראאד סאלח – אוניברסיטת תל-אביב

4. הרצאה של ראאד סאלח – אוניברסיטת חיפה

5. תערוכת קריקטורות אנטישמית – האוניברסיטה העברית

חלק ג: עצומות והצהרות שכתבו אנשי אקדמיה ישראליים

1. עצומה למוזיאון המדע בבוסטון נגד הביתן הישראלי

2. עצומה נגד קבלת ישראל ל OECD

3. עצומה לחרם אקדמי ותרבותי על ישראל

4. עצומה הקוראת לחרם על ישראל

5. נאום ד"ר מטר בלונדון נגד ישראל

6. עצומה הקוראת לחרם תרבותי ואקדמי נגד ישראל

7. מכתב לביטול הגעה של אמנים לישראל

8. עצומה נגד שיתוף פעולה מדעי בן אוניברסיטת בן-גוריון לאוניברסיטת יוהנסבורג, דרום-אפריקה
9. קריאה לחרם על ישראל
10. תמיכה בחרם בין-לאומי על ישראל
11. הרצאה למען חרם בין-לאומי על ישראל
12. הצעה לחרם על ישראל של UNISON
13. תמיכה בחרם בין-לאומי על ישראל
14. קריאה לעצירת השקעות בישראל
15. חתימה בעיתון The Guardian לחרם אקדמי על ישראל
16. עצומת תמיכה בסרבנים
17. עצומת גינוי למדיניות ישראל

נספחים:

- א. הדו"ח המלא על אודות הטיה אנטי-ציונית בחוגים למדעי המדינה באוניברסיטאות בישראל – מחקר סילבוסים 2008.
- ב. סילבוס הקורס "מבוא לפוליטיקה וממשל" (אוניברסיטת בן-גוריון, תשס"ט).
- ג. סילבוס הקורס "פוליטיקה ומשטר בישראל" (אוניברסיטת תל-אביב, תש"ע).
- ד. מכתב לפרופ' אנסון.
- ה. תרגום כינוס "אל-קודס" באוניברסיטה העברית.
- ו. רשימת חותמים על עצומה לסירוב לשרת בשטחים.
- ז. רשימת חותמים על עצומה לגינוי תמיכה במדיניות ישראל.

תקציר מנהלים

בעקבות דיון שנערך בוועדת החינוך של הכנסת ב-28 באפריל 2010 פנה יו"ר הוועדה, ח"כ זבולון אורלב, לתנועת "אם תרצו" וביקש להכין דו"ח מלא על אודות ממצאיה בעניין הדרה, סתימת פיות והטיה אנטי-ציוניות באקדמיה בישראל. בהתאם להחלטת ועדת החינוך יועבר הדו"ח למל"ג, וזה מצדו ילמד את החומר ויציג את מסקנותיו לוועדת החינוך של הכנסת. שלא כטענות וההשמצות שהופצו מאז קיום הדיון בכנסת מטרת דו"ח זה אינה לסתום פיות אלא להיפך: להוביל לחופש אקדמי אמיתי בישראל, לחשוף את עצמתה והיקפה של ההטיה האנטי-ציונית במערכת ההשכלה הגבוהה בישראל ולהקנות לכלל ציבור הסטודנטים בישראל את הזכות ללמוד ולחקור באווירה של חופש, כבוד הדדי ופתיחות שלמרבה הצער חסרים היום במערכת ההשכלה הגבוהה.

ממצאים עיקריים

א.

חלקו הראשון של הדו"ח מתבסס על מחקר שבחן את היחס לציונות וללאומיות בחוגים למדעי המדינה באוניברסיטאות בישראל באמצעות בחינת הסילבוסים של קורסים העוסקים בנושאי לאומיות וציונות. המחקר נערך בחודש מאי 2008 בליווי אקדמי של ד"ר אודי לבל וד"ר רן ברך. מן הדו"ח עולה שהאחוז הכולל של המחקרים האנטי ציונים והאנטי לאומיים הנלמדים בכלל האוניברסיטאות בחוגים למדעי המדינה הוא כ-80%, ואילו אחוז המחקרים הציוניים והלאומיים הנלמדים בחוגים למדעי המדינה הוא כ-20%.

המשך חלק א' של הדו"ח דן בניצול מעמד מצד המרצים לקידום עמדות פוליטיות חד-צדדיות. בנובמבר 2009 כתבה פרופ' נירה חטיבה, האחראית על סקרי המשוב הנערכים למרצים באוניברסיטת תל-אביב כי "יש תלמידים לא מעטים של מרצים (בעלי דעות שמאליות) שמתלוננים מרה ומדווחים שהם נפגעים מאוד מהצגת הדברים המנוגדת לדעתם אבל חוששים להביע דעות מנוגדות בשיעורים פן הדבר יפגע בציונים שלהם או בדברים אחרים שהמרצה יכול להשפיע לגביהם". עוד כתבה פרופ' חטיבה שהיא "נתקלת בהמון תלונות של סטודנטים לגבי מרצים לא מעטים ומתחומים שונים, שמביעים בשיעורים דעות שמאלניות קיצוניות, שתוקפים את מדינת ישראל, את צה"ל, את התנועה הציונית וגם גרוע מכך". הסטודנטים, הוסיפה, "ושבים בשיעורים מתוסכלים".

מחקר זה ממחיש את הממצאים שעלו מסקרי ההוראה ומציג עדויות קונקרטיות רבות המעידות על תחושה של סטודנטים רבים ולפיה תחת המסווה של חופש אקדמי מנצלים מרצים רבים את מעמדם להפצת תעמולה ועמדות פוליטיות קיצוניות ונתונות במחלוקת, כל זה תוך עירוב מוחלט שבין האקדמי לפוליטי ולעיתים אף תוך הצבת אישים ופעילים פוליטיים מארגוני שמאל קיצוני בתקן של מרצים אורחים. עדויות נוספות מראות התייחסות מפלה, משפילה ולא עניינית כלפי סטודנטים שמבקשים להציג עמדות אחרות. מלבד עדויות הסטודנטים מציג הדו"ח כמה סילבוסים שממחישים את היקף ההטיה והחד-צדדיות. למשל, באחד מהם נדרשים סטודנטים להשתתף בפעילויות שטח של ארגוני השמאל הקיצוני "מחסום ווטש" ו"יש דין" ואף לקבל על זה תמורה כספית. להמחשת חומרת ההטיה והאווירה מוצג גם מחקרה של גב' טל ניצן שזכתה באות האגודה הישראלית לסוציולוגיה על מחקר שקבע שחיילי צה"ל הם גזעניים כיוון שאינם אונסים נשים פלסטיניות.

ב.

חלק ב' של הדו"ח מאיר את העובדה החמורה שבשנים האחרונות נהפכו הקמפוסים בישראל לכר פעילות נרחב של הסתה ותמיכה בטרור מצד תאים אנטי ציוניים. הדו"ח מציג כמה כנסים שנערכו בשנים האחרונות בתוך תחומי האוניברסיטאות באישור הנהלות האוניברסיטאות ותוך ניצול חופש הביטוי וההתאגדות של תאי סטודנטים להפצת שואה, תמיכה בטרור וקריאות להשמדת ישראל. יש לציין שבדו"ח הוצגו רק כמה מקרים קיצוניים, אך מדי שנה נערכים עשרות אירועים דומים באוניברסיטאות ובמכללות בישראל.

ג.

חלק ג' של הדו"ח מציג את מידת מעורבותם של פרופסורים, מרצים ואנשי אקדמיה ישראלים בקריאות להטלת חרם, עיצומים וסנקציות על מדינת ישראל. הדו"ח מציג את מעורבותם של מאות אנשי אקדמיה ישראלים בשורה ארוכה של עצמות, מאמרים, נאומים ופעילויות שנועדו לפגוע במעמדה הבין-לאומי של ישראל בכלל ובמעמד האקדמיה הישראלית בפרט.

רצוננו להודות לד"ר דרור אידר על הייעוץ והסיוע בהכנת הדו"ח, לד"ר אודי לבל ולד"ר רן ברץ על הייעוץ האקדמי שנתנו בהכנת מחקר הסיבלוסים בשנת 2008, לארגון "מוניטור האקדמיה הישראלית" ולגב' דנה ברנט על העבודה הנרחבת והמעמיקה שעשו על מנת לגבש את ממצאי חלק ג' של הדו"ח ולעשרות הסטודנטים שאזרו אומץ ומסרו את עדויותיהם בפנינו.

הדרה והטיה אנטי-ציונית בחוגים ובקורסים

1.א

הטיה אנטי-ציונית בחוגים ובקורסים

היחס לציונות וללאומיות בחוגים למדע המדינה באוניברסיטאות בישראל מבוסס על מחקר סילבוסים שנערך בחודש מאי 2008 והוגש לנשיא המדינה מר שמעון פרס. הדו"ח נערך בליווי אקדמי של ד"ר אוזי לבל וד"ר רן ברץ.

פתח דבר

להלן מוצגים ממצאי מחקר הבוחן את האופן שבו נלמדת הלאומיות בכלל והציונות בפרט בחוגים למדעי המדינה באוניברסיטאות בישראל. החוג למדע המדינה הוא בית המחקר והלימוד הטבעי של נושא הלאומיות, אחת התופעות הפוליטיות-חברתיות החשובות והמשפיעות בעולם המודרני.

המחקר במדע המדינה כדיסציפלינה מובחנת מתחלק לארבעה תחומים עיקריים:

1. פוליטיקה השוואתית (בחינה והשוואה של משטרים וחוקות).

2. חקר המוסדות והבירוקרטיה.

3. יחסים בין-לאומיים.

4. מחשבה מדינית ופילוסופיה פוליטית.

מבין תחומי המחקר הללו רק התחום הרביעי – מחשבה מדינית ופילוסופיה פוליטית, כולל את חקר הלאומיות.

לחקר הלאומיות והוראתה באקדמיה הישראלית נודעת השפעה עמוקה על השיח הציבורי-פוליטי במדינה, שכן כך מתעצבת המחשבה האינטלקטואלית ונבנה השיח, ובמסגרתם מתנהל הוויכוח הרעיוני בין תומכי הציונות לשולליה. מובן מאליו שבלתי אפשרי לנתק בין היחס לציונות במאה ה-21 ובין היחס לסוגיית הלאומיות בכללה, שהרי הציונות היא אחת מן התנועות הלאומיות המודרניות הבולטות.

מתודולגיה

להכנת המחקר נאספו והושושו עשרות סילבוסים המפרטים את התכנים הביבליוגרפים של הקורסים העוסקים במישרין או בעקיפין בנושאי הלאומיות והציונות בחוגים למדעי המדינה. בתוך קורסים אלו יש חלוקה נוספת למגמות וסוגי מחקרים בנושא.

בעולם האקדמי והאינטלקטואלי סוגיית הלאום והלאומיות היא זירה לוויכוח רעיוני רב-שנים בין גישות שונות, שכל אחת רואה את תופעת הלאומיות באור אחר ולעתים הפוך. המחקר בדק אם ניתן למצוא בקורסים השונים הטיה מובהקת לטובת תיאוריות מסוימות תוך דחיקה והדרה של גישות אחרות, או שמא ניתנת במה במידה שווה לתיאוריות המתחרות. בחינה זו מתחלקת לשלושה תחומים נבדלים:

א. התיאוריה של תופעת הלאומיות, כלומר הגישות העוסקות בלאומיות כתופעה היסטורית ובוחנות את שורשי הלאומיות, מקורותיה הרעיוניים והתקופות שבהן התפתחה וצמחה. השאלה העיקרית של מחקר זה היא אם הלאומיות המודרנית היא תוצר של התפתחות טבעית והדרגתית בת מאות ואלפי שנים או המצאה מודרנית.

ב. התיאוריות טפילוסופיות הפוליטיות של צדק, מוסר וסדר חברתי רצוי בצמצומן לשאלה הרלוונטית ללאומיות, קרי, האידיאולוגיה של הלאומיות והחלוקה למדינות לאום כגורמים חיוביים, צודקים ומוסריים או כגורמים שליליים ובלתי מוסריים.

ג. היחס הישיר לציונות ולסכסוך בין התנועה הלאומית היהודית ובין התנועה הלאומית הפלשתינית.

מבט כולל על החוגים למדעי המדינה באוניברסיטאות בישראל:

אוניברסיטה	אחוז כולל של מחקרים אנטי ציוניים ולאומיים	אחוז כולל של מחקרים אנטי ציוניים ואנטי לאומיים
בר אילן	71%	29%
תל אביב	72%	28%
ירושלים	78%	22%
חיפה	84%	16%
באר שבע	92%	8%
ממוצע האחוזים:	79.5%	20.5%

הערות:

- יש להביא בחשבון שהנתונים חמורים עוד יותר בהתחשב בכך שמחקר זה הוגבל להופעתם של החוקרים המובילים בלבד. תמונה כוללת מגלה נוכחות מסיבית בהרבה של חוקרים אנטי-ציונים רבים והדרה כמעט מוחלטת של עמדות פרו-ציוניות מהשיח האקדמי.
- המצב באוניברסיטת בר-אילן טוב מזה שבשאר האוניברסיטאות בארץ. כמעט מחצית מן האזכורים של חוקרים ציונים אותרו בקורסים של אוניברסיטה זו.

בשבועות האחרונים הושמעו בתגובה לדו"ח הסילבוסים טענות שלפיהן לימוד שיעור כזה של מחקרים אנטי-ציוניים ואנטי-לאומיים אינו מעיד על הטיה, משום שייתכן שמדובר בלימוד ביקורתי של אותם טקסטים. טענה זו משוללת יסוד. ראשית, חשוב לציין שבניגוד לשאלה הסובייקטיבית **כיצד** נלמדים הטקסטים, בדיקת התכנים בסילבוסים היא המדד האובייקטיבי היחיד. שנית, אין כל היגיון בטענה שכ-80% אחוזים מהתכנים שמלמדים המרצים הם אנטי-לאומיים ואנטי-ציוניים ושהמרצים מבקשים לבקר גישה זו בלי להציג מחקרים המציגים גישות הפוכות. אילו רצו המרצים לסתור את הגישות האנטי-לאומיות והאנטי-ציוניות, כי אז היו מציגים שיעור דומה של מחקרים המצדדים בלאומיות ובציונות. הטענה שלפיה כ-80% אחוז מהתכנים הם בעלי קו מסוים אך המרצים הם בעלי קו אחר שאינו מגובה במחקרים אינה הגיונית, והיא סותרת את אופי הפעילות, המחקר והלימוד האקדמי.

2.א ניצול מעמד מצד המרצים לקידום עמדות פוליטיות חד-צדדיות

2.1. מחקרה של פרופ' נירה חטיבה

סקרי הוראה שמילאו סטודנטים באוניברסיטת תל-אביב מעידים על חשש של רבים מהם להביע דעות מחשש לפגיעה בציוניהם ועל התנהלות חד-צדדית של מרצים מהשמאל. הנה קטע מתוך הכתבה "בכירים באוניברסיטת ת"א: האם אנחנו שמאלניים מדי?" מאת אור קשתי, שהתפרסמה בעיתון "הארץ" ב-9 בנובמבר 2009:

<http://www.haaretz.co.il/hasite/spages/1126869.html>

יש תלמידים לא מעטים של מרצים (בעלי דעות שמאליות) שמתלוננים מרה, ומדווחים שהם נפגעים מאוד מהצגת הדברים המנוגדת לדעתם אבל חוששים להביע דעות מנוגדות בשיעורים, פן הדבר יפגע בציונים שלהם או בדברים אחרים שהמרצה יכול להשפיע לגביהם.

כך כתבה ראש המרכז לקידום ההוראה באוניברסיטת תל אביב, פרופ' נירה חטיבה, האחראית על סקרי המשוב הנערכים למרצים. ההתבטאות יוצאת הדופן, שנכתבה לאחרונה ברשימת תפוצה פנימית של חברי הסגל האקדמי, עוררה ויכוח בין המרצים, וכמה מהם אף הביעו חשש מפרסומה.

בתגובה לפניית "הארץ" בעניין כתבה בסוף השבוע פרופ' חטיבה, השווה כעת בחו"ל, כי "הדברים שכתבתי במסגרת הוויכוח הפנימי מבוססים על אינטואיציה והתרשמות אישית, ומעולם לא נבדקו על ידי או על ידי אחר". ואולם לדברי יו"ר אגודת הסטודנטים באוניברסיטת תל-אביב, שחר בוצר, האגודה מטפלת מדי שנה בכמה תלונות של סטודנטים המוחים על התנהלות חד-צדדית מצד מרצים בעלי דעות שמאליות: "אם מרצים מביעים את דעתם בכיתה כך שנוצרת תחושה כי אין זה לגיטימי להביע דעות מנוגדות הרי שהדבר פסול ולא מקובל עלינו", אמר בוצר ל"הארץ". עם זאת הוא הוסיף שמדובר ב"מקרים יוצאים מהכלל".

"בתוקף תפקידי אני קוראת בסוף כל סמסטר מאות רבות של הערות שסטודנטים רושמים במשובים של סקר ההוראה", כתבה פרופ' חטיבה ב-23 באוקטובר. "אני נתקלת בהמון תלונות של סטודנטים לגבי מרצים לא מעטים ומתחומים שונים, שמביעים בשיעורים דעות שמאלניות קיצוניות, שתוקפים את מדינת ישראל, את צה"ל, את התנועה הציונית וגם גרוע מכך. הסטודנטים", הוסיפה, "יושבים בשיעורים מתוסכלים". ועוד כתבה פרופ' חטיבה כי "נראה לי שאני קוראת מדגם די גדול ומייצג של תלונות סטודנטים, ומדגם זה מציע שבעצם דווקא המרצים עם דעות ימניות (אני מניחה שיש כאלו אצלנו) חוששים לבטא דעות אלו בשיעוריהם, בעוד שהמרצים עם דעות שמאליות, בכל דרגות הקיצוניות, מרגישים חופש פעולה גמור בהבעת דעותיהם - גם אם אין בעניין זה שום רלוונטיות לנושא שאותו הם מלמדים".

2.2. סילבוסים לדוגמה

בחלק זה מצורפים שני סילבוסים מקורסים שנלמדו באוניברסיטת תל-אביב הממחישים את הממצאים שעלו מסקרי ההוראה שעליהם כתבה פרופ' נירה חטיבה. בסילבוסים ניתן לראות שתחת המסווה של חופש אקדמי מנצלים מרצים את מעמדם להפצת

עמדות פוליטיות קיצוניות ושנויות במחלוקת תוך הצבת אנשים ופעילים פוליטיים מארגוני שמאל קיצוני בתקן של מרצים אורחים ותוך עירוב מוחלט בין האקדמי לפוליטי. הקורס "בירוקרטיה, ממשליות וזכויות אדם" משנת הלימודים תשס"ח בחוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה באוניברסיטת תל-אביב מועבר על ידי פרופ' יהודה שנהב והיועצת יעל ברדה. בקורס מופיע כמרצה אורח גם היועץ המשפטי של עמותת "יש דין", עו"ד מיכאל ספרד, שהתבטא בעבר פעמים רבות בקריאה להעמיד לדין קצינים ישראלים באשמת ביצוע פשעי מלחמה כביכול.

כחלק מחובות הקורס יוצאים הסטודנטים לפעילות שטח עם ארגוני "מחסום ווטש" ו"יש דין" ובתמורה אף זוכים במלגה שנתית של 1450 ₪.

להלן חלקים נבחרים מסילבוס הקורס:

בירוקרטיה, ממשליות וזכויות אדם

מרצה: פרופ' יהודה שנהב

מנחה ומתרגלת: עו"ד יעל ברדה

מרצה אורח: עו"ד מיכאל ספרד

הקורס יעסוק בפרקטיקה ובתיאוריה הניהולית, תוך התמקדות בטכניקות שליטה אשר צמחו בתוך ההקשר של הכיבוש הישראלי בשטחים. נבחן את המקורות ההיסטוריים של טכניקות אלה ונסה למקמן בתוך ההקשר הקולוניאלי במיוחד זה הבריטי והצרפתי. נדגים כיצד משתקף הכיבוש, על חללי הריבונות שהוא מייצר, בפרקטיקות הניהוליות של רשויות הביצוע, המשטור ואכיפת החוק. בין השאר נדגים כיצד משופע הכיבוש ממרחבים נטולי חוק שבהם חייהם של אנשים הופכים להיות "חיים החשופים" לאלימות או לאיום באלימות. תוך כדי כך ננתח את המשמעויות הפוליטיות והתרבותיות הכרוכות באנכרוניזם היסטורי ונחברן לשאלות של מוסר וגזע, של פוליטיקה וריבונות, ושל תיאולוגיה פוליטית. במיוחד נתמקד בקשר בין גזע לבירוקרטיה, והקשר בינם לבין אלימות על צורותיה השונות. במהלך הקורס נתודע למורכבות של מימוש זכויות האדם דווקא במפגשים החריגים אך היומיומיים בהן קיומן הוא החיוני ביותר, נלמד להקשיב לעדות ולסיפור מנקודות המבט של השחקנים השונים באירוע, ובעיקר "להתבונן מעבר לכתף של הפועל בשירות המדינה" כדי לנסות ולהבין את המנגנונים ורשתות האירועים הפועלים במציאות.

מבנה הקורס:

הקורס מוגדר כסמינר המשלב בין תיאוריה ופרקטיקה. בנוסף להרצאות של פרופ' שנהב, עו"ד מיכאל ספרד ילווה את הקורס כמרצה אורח וכיועץ המשפטי של עמותת "יש דין". הסטודנטיות יפעלו, מידי שבועיים, במסגרת הפעילות של פרוייקט המשקיפים על בתי המשפט הצבאיים של "יש דין" ובפרוייקט הסיוע במנהלות התיאום והקישור של ארגון "מחסום watch". הסטודנטיות תפעלנה, בהנחיית הארגונים, בפעולות של תיעוד, סגור וקישור מול הגורמים המנהליים תוך ניהול "יומן מסע" של הפעילות. פעילותן תלווה ע"י עו"ד יעל ברדה, הן ברמה הפרטנית והן ברמה הקבוצתית, לפי קבוצות הפעילות.

הסטודנטיות יקבלו דמי נסיעה למקומות הפעילות וכן מלגה שנתית על סך 1450 ש"ח.

בסוף השנה, כל סטודנטית תגיש מאמר המבוסס על פעילותה וחוויותיה המתייחסים לתוכן התיאורטי של הקורס. חלק מהמאמרים יכללו בספר/חוברת בעריכתו של פרופ' שנהב, מיכאל ספרד ויעל ברדה ובשותפות עם הארגונים.

לסילבוס המלא: <http://law.huji.ac.il/merkazim.asp?cat=936&in=610>

ובאנגלית: http://law.huji.ac.il/upload/AK_bureaucracygovernmentalityhumanrights.pdf

סילבוס הקורס "פוליטיקה וממשל בישראל" מסמסטר א' בשנת הלימודים תש"ע בחוג למדעי

המדינה באוניברסיטת תל-אביב (הסילבוס המלא מובא בנספח).

סילבוס הקורס, המועבר על ידי ד"ר אמאל ג'מאל, כולל מאמרים רבים המבקשים להציג את הציונות כקולוניאליזם, את המפעל הציוני כמפעל שפוגע במיעוטים אתניים, דתיים או תרבותיים, ואת ישראל כמדינה המחלישה שכבות רבות ומגוונות באוכלוסייה והופכת אותן לנחשלות. חשוב להדגיש שכל אחד מהתכנים הנלמדים בקורס לימוד פרטני הוא לגיטימי וראוי לבחינה וללימוד מעמיק בפני עצמו, אלא שמבט כולל על תוכני הקורס מבהיר חד-משמעית שמטרת הקורס אינה לבחון את הסוגיות המדוברות מנקודות מבט שונות אלא להנחיל לסטודנטים תפיסת עולם מסוימת וקיצונית הרואה בציונות ובמדינת ישראל תופעות שליליות.

בין המאמרים הנלמדים בקורס ניתן למצוא את המאמרים האלה:

- יהודה שנהב וחנן חבר, "מגמות בחקר הפוסטקולוניאלי", בתוך: יהודה שנהב (עורך)

קולוניאליות והמצב הפוסטקולוניאלי

(ירושלים: הוצאת הקיבוץ המאוחד ומכון ון ליר, 2004), עמ' 189-200.

- אורי רם,

הזמן של 'הפוסט'

לאומיות והפוליטיקה של הידע בישראל (תל אביב: רסלינג, 2004), פרק 2, עמ' 71-126.

- גרשון שפיר, "קרקע, עבודה ואוכלוסיה בקולוניאליזם הציונית: היבטים כלליים וייחודיים", בתוך: אורי רם (עורך)

החברה הישראלית: היבטים ביקורתיים (תל אביב: ברירות, 1993) עמ' 104-119.

- אלה שוחט, "מזרחים בישראל: הציונות מנקודת מבטם של קורבנותיה היהודיים", בתוך: מיכאל ורשבסקי (עורך)

המהפכה המזרחית (קובץ מאמרים),

(ירושלים: המרכז לאינפורמציה אלטרנטיבית, 1999), עמ' 11-63.

- עזמי בשארה,

"מאה שנות ציונות"

תיאוריה וביקורת, כרך 12-13, 1998, עמ' 507-522.

- יואב פלד, "זרים באוטופיה: מעמדם האזרחי של הפלסטינים בישראל" תיאוריה וביקורת, 3 (1993), עמ' 21-35.

- עזמי בשארה, "על שאלת המיעוט הפלסטיני בישראל", בתוך: אורי רם (עורך), **החברה הישראלית: היבטים ביקורתיים** (תל-אביב: ברירות, 1993), עמ' 221-203; וכן בתיאוריה וביקורת, 3 (1993), עמ' 20-7.
- סמי סמוחה, "דמוקרטיה אתנית: ישראל כאב-טיפוס", בתוך: גינוסר, פ' בראל, א' (עורכים) **ציונות: פולמוס בן-זמננו** (באר שבע: הוצאת הספרים של אוניברסיטת בן-גוריון בנגב, 1996), עמ' 311-277.
- אמל גמאל, "בין מולדת, עם ומדינה: פטריוטיזם בקרב המיעוט הפלסטיני בישראל", בתוך: אבנר בן-עמוס ודניאל בר-טל (עורכים), **פטריוטיזם: אהבים אותך מולדת** (תל אביב: הקיבוץ המאוחד – קו אדום 2004), עמ' 399-452.
- שלמה סבירסקי, **לא נחשלים אלא מנוחשלים** (חיפה: מחברות למחקר ולביקורת, 1981), עמ' 11-1, 73-57.
- ברוך קימרלינג, "ההבניה החברתית של המושג 'הבטחון הלאומי' של ישראל", **תרבות דמוקרטית**, כרכים 4-5 (2001), עמ' 301-267.
- ברוך קימרלינג, "הישראלים החדשים: ריבוי תרבויות ללא רב-תרבותיות", **אלפיים**, 16 (1998), עמ' 264-308.

2.3. רדיקליות פוליטית חד-צדדית

כאן מוצגים מקרים חמורים הממחישים שרדיקליות פוליטית שכיחה גם במוסדות לימוד אקדמיים אחרים מלבד אוניברסיטת תל-אביב.

האוניברסיטה העברית

האגודה הסוציולוגית הישראלית העניקה בשנת 2006 פרס למחקר "נדירותו של אונס צבאי בסכסוך הישראלי פלשתיני". העבודה נכתבה באוניברסיטה העברית בחוג לסוציולוגיה על ידי טל ניצן בהנחיית פרופ' אייל בן ארי וז"ר עדנה לומסקי-פדר. הטענה המרכזית של המחקר היא שחיילים ישראלים אינם אונסים פלסטיניות מפני שהם גזענים, משום שהנשים הפלסטיניות עברו דה-הומניזציה, ולכן הן לא מושכות את חיילי צה"ל.

מכללת ספיר

ניזאר חסן, מרצה בחוג לקולנוע במכללת ספיר. פנה בחודש נובמבר 2007 לסטודנט אייל כהן, שהגיע לכיתתו היישר משירות המילואים ואמר לו את הדברים האלה: "לשיעור שלי לא נכנסים על מדים ולא עם נשק". חסן אילץ את אייל כהן, קצין בדרגת סגן, לעזוב את הכיתה. מלבד מקרה זה חתם ניזאר חסן על עצומה ובה קרא לכל האמנים ויוצרי הקולנוע בעלי מצפון בעולם לבטל השתתפותם בכל תערוכה או באירוע תרבותי אחר המתוכנן להתרחש בישראל ולהחרים פסטיבלי קולנוע ישראליים.

להלן כמה עדויות פרטניות מחמש האוניברסיטאות שהועברו אלינו ישירות מן הסטודנטים המעידים או באמצעות צד שלישי. עדויות הסטודנטים מובאות כלשונן. מספר סטודנטים חששו להזדהות בשמם המלא בדו"ח. על מנת להסיר ספק בדבר מהימנות של העדויות, שמות כל הסטודנטים יועברו ליו"ר ועדת החינוך של הכנסת, ח"כ זבולון אורלב. יש לציין ששמות נוספים של מרצים ומתרגלים שעליהם התלוננו סטודנטים רבים הועברו אלינו ואינם נכללים בדו"ח זה, אך התלונות עליהם דומות לדוגמאות המובאות כאן. עדויות אלה הועברו לוועדת החינוך של הכנסת.

3.1. אוניברסיטת בן-גוריון

א. עדותה של רחל אברהם, סטודנטית לתואר שני בגיאוגרפיה, שנקלעה לוויכוח עם פרופ' אורן יפתחאל בקורס שהוא מעביר. חשוב לציין שיפתחאל הוא יו"ר משותף של ארגון "בצלם" וחתום על עצומות הקוראות לסנקציות על ישראל, והוא מאנשי האקדמיה הישראלים הבולטים הפועלים נגד ישראל.

לעצומות שעליהן חתום פרופ' יפתחאל ניתן להיכנס בקישור הזה:

<http://www.news1.co.il/Archive/003-D-47703-00.html?tag=14-04-44>

בשיעור שהתקיים ב-14 באפריל 2010 העירה רחל אברהם כמה הערות וטענה שפרופ' יפתחאל מלמד עובדות שגויות. לתדהמתה, בעקבות האירוע זומנה לשיחת הבהרה עם ראש החוג לגיאוגרפיה, פרופ' אבי רובין. לאחר מכן החלה סדרת התכתבויות בדואר אלקטרוני בינה ובין פרופ' רובין, והתברר לה שרובין מקבל את גרסתו של יפתחאל למתרחש בלי שכלל שמע את דבריה ונתן לה הזדמנות להוכיח את טענותיה. אברהם פנתה לארגון "מוניטור האקדמיה הישראלית" ולעו"ד חיים משגב עקב חששה להגיע לבדה לשיחת ההבהרה, וכעת היא ממתינה לקביעת מועד חדש לשיחה בהשתתפות עורך דין ופרופסורים נוספים.

הנה העדות המלאה (באנגלית):

STANDING IN THE FACE OF INTIMIDATION BY RACHEL AVRAHAM

On April 14 and 15, 2010, I published two exposes on Ben-Gurion University's Dr. Oren Yiftachel. The class is entitled "Selected Topics in the Geography of the Middle East." **One of the exposes showed how one of the readings that Oren Yiftachel assigned was factually inaccurate and how Yiftachel failed to offer a counter perspective to that reading.** The second one was based off of the notes from the second class, which was taught by Yiftachel's assistant, Dr. Nir Cohen. I had every intention of continuing to expose the inaccuracies and biases that are being taught in this class, for I believe that as a pro-Israel advocate, it was the right thing to do. Israeli citizens needed to become aware of what was going on in that classroom. **However, the system at BGU was not going to sit by silently and allow me to exercise my freedom of speech by raising awareness about**

anti-Israel indoctrination in Yiftachel's class.

On April 16, 2010, I received the following e-mail from the head of my department,
Dr. Avi Rubin.

Rachel,

Your defamatory web postings re Professor Yiftachel and Dr Cohen's class have been brought to my attention. I wish to meet with you and discuss the possible ramifications of this. As next week I will be away, please come to meet me in my office on Monday, April 26th at 2:30. If you happen to have a class at that time, please tell your professor that you need to leave class for 20 minutes, on my request.

Please confirm, Avi

I was very shocked to receive an e-mail like this. Prior to this e-mail, I had a very good relationship with Dr. Rubin. I remember taking Ottoman State and Society with him when I did my study abroad for one year at Ben-Gurion University when I was an undergraduate. As a professor, he was very balanced. Even on controversial events in Ottoman history such as whether or not what happened to the Armenians constituted genocide, Dr. Rubin taught both sides. I remember that we all used to call him the Sultan, as a joke, since he was a specialist on the Ottoman Empire. When I applied for graduate school, he wrote letters of recommendation for me and played a major role in influencing me to study at Ben-Gurion University. I liked him so much as a professor that I even sent him an invitation to my wedding. Thus, as a result of this long history of previous good relations, it came as a shock for me to receive an e-mail such as this. How could someone whom I had been on such good terms with send me an e-mail like this one? While it is true that in one previous conversation where I complained about the way that Dr. Yiftachel was teaching, Dr. Rubin reiterated that he could not do anything about Dr. Yiftachel's teaching methods because of the academic freedom that existed in Israel, but it is also true that he stated that he would side with me if I was graded down for disagreeing with him or if Dr. Yiftachel was rude to me in class. Thus, I was not expecting to receive an e-mail like this, especially from Dr. Rubin. Nevertheless, I listened to the advice that I received and did not respond to this e-mail.

In the meantime, I started to communicate with Dr. Israel David, a pro-Israel professor at Ben-Gurion University, as well as Dana Barnett and other members of Israel Academia Monitor on the best way to respond to this e-mail. After a series of discussions that took

place during my six day Yom Ha-Atzmot vacation, we came to the conclusion that since I was at risk for being punished for doing nothing but expressing my ideological beliefs, it was best that I get an attorney before proceeding with this case. So, on April 22, 2010, I went to Tel Aviv to meet with Dr. Haim Misgav, who has experience dealing with a series of cases regarding anti-Israel professors. He agreed to represent me and to send a letter to Dr. Rubin in response to his e-mail that he sent me. As a response to these proceedings, I took his advice and did not respond to an e-mail that Dr. Rubin sent me that day, asking for a quick response regarding our meeting.

So, I went about my business. I spent a day going to Hebron with my class and then relaxed on Shabbat, and told myself that my attorney would take care of every thing. Then, on April 25, 2010, I woke up to a phone call from Rozalin, the secretary for the MAPMES office. She asked about the meeting with Dr. Rubin and I responded that I was not speaking to him without my attorney present. Then, Dr. Rubin called me himself. He asked why I had not responded to him, and I explained to him what happened. On the phone, Dr. Rubin denied that he wanted to punish me. He claimed that my exposes were making things difficult for Dr. Yiftachel and that he merely wanted to discuss this with me. He claimed that Israel Academia Monitor did not have my best interest at heart, and that as the head of my program, he had my best interest at heart. Dr. Rubin insisted that he just wanted to reach some sort of compromise between Dr. Yiftachel and myself, without outside parties getting involved. He also claimed that Dr. Misgav was giving me bad legal advice and that he represented the interests of Israel Academia Monitor, and not me as a student. I started to think about what he was saying. Given my long history with Dr. Rubin, I really wanted to believe that he was working for my best interests and just wanted to come up with a resolution that would work well for every one involved. After doing some talking with classmates, friends, my husband, my boss, and my attorney, I was prepared to meet with him alone and give him a chance to work things out in a quieter manner. Of course, under no conditions would I agree to stop the exposes unless Dr. Yiftachel changed his teaching methods to include other perspectives, but I was willing to tone down the attacks a notch and to give Dr. Yiftachel the chance to respond to my accusations on the Israel Academia Monitor website. For a second, it seemed like every thing was going to get resolved, especially considering the fact that it appeared that Dr. Rubin did not want to silence my exposes, just change their tone a bit.

However, what appeared like a good resolution instantly failed the second that Dr. Rubin responded to the letter that was sent to Dr. Rubin from my attorney. As an oleh chadasha, my Hebrew was not good enough to read my attorney's letter. However, my husband, who is a sabra, did translate what Dr. Rubin wrote to Dr. Misgav and it did not look good, for in this letter, Dr. Rubin accused me of lying about what happened in the

class based off of no evidence other than a statement from Dr. Yiftachel that this is the case. What Dr. Rubin failed to grasp was that unless Dr. Yiftachel could provide one example where something that I stated was not accurate and could prove that he stated something else, his accusation merely has no merit. For both of my exposes, I relied on a class reading and my notes. I did not pervert my own notes just to make Dr. Yiftachel look bad. In fact, had Dr. Cohen given other perspectives on the Jewish Diaspora other than the post-Zionist perspective, I would have had no need to send in that expose to Israel Academia Monitor. But unfortunately, he only gave one perspective and one perspective only, so that is why I had to do what I did. As it stands right now, thanks to this false accusation that I lied about what happened in the class, my meeting with Dr. Rubin is postponed until Dr. Israel David returns from Europe and can accompany to the meeting, along with a member of BGU's Board of Governors that supports me against Dr. Yiftachel and possibly my attorney. I obviously can't be alone in the same room with Dr. Rubin when he has clearly shown that he does not want to be an impartial mediator as he claimed, but wants to take Dr. Yiftachel's side without even hearing what I have to state. In response to this action, I sent the following letter to Dr. Rubin:

Dr. Rubin,

I am afraid that I cannot meet with you without an advocate if you believe that I am lying about the contents being taught in the class. I am sorry, but Dr. Yiftachel is the one who is lying when he said that what I wrote is not a reflection of what happened in the class. The first expose was taken directly from a reading that he assigned and the second one was taken directly from my notes for that class. You have known me for three years now. Do you honestly believe that I would lie about something like that? Also, attached is the reading that Dr. Yiftachel assigned, which you are welcome to read and thus see how the first expose is contained of quotes taken directly from the text. It is a pity that you have chosen to blindly believe Dr. Yiftachel before even hearing what I have to say. Until you sent out a letter to Dr. Carmi and others stating that I was lying, I was prepared to meet you alone on Tuesday. Now I guess we have no choice but to postpone the meeting until I have an advocate present.

Rachel Avraham

Initially, he did not reply to this e-mail. However, after sending this letter and talking to some of my friends, I wanted to give Dr. Rubin one more chance to reserve his judgment regarding what happened in the classroom until after hearing what I had to say. I did not think that I was asking for very much. I just wanted a fair hearing and that was all. Given that Dr. Rubin is the head of our department and I had good terms with him prior to this incident, I did not want to completely destroy my working relationship with him. So I sent the following to Dr. Rubin:

Dr. Rubin,

I am still waiting for a reply to my last e-mail. I dropped by your office in my break and wanted to speak with you up front before I met with you, but you were not there. Anyways, I wanted a clarification on what you sent to my attorney. Did you read the article that I sent, which showed without a doubt that the quotes from my first expose were taken directly from that article that Yiftachel assigned? Are you willing to change your position and remain neutral on what goes on in the class until you hear what I have to say? If you are willing to do these two things, I might be willing to give you a second chance. If not, we will need to reschedule the meeting. I am waiting for a reply.

Rachel Avraham

Dr. Rubin did not reply to the second e-mail. However, after I sent the second e-mail, he replied to the first one. His response was as follows:

Very well. Our meeting on Tuesday is cancelled then. Arranging a meeting with the presence of a representative of the university's legal department, together with Prof. Yiftachel and Dr. Cohen requires re-scheduling.

AR

I then responded to him:

You did not respond to my second e-mail where I said that I wanted to give you a second chance?

Rachel Avraham

He did not reply to this last e-mail. I suppose, Dr. Rubin wants to stand behind his program and what he falsely perceives to be academic freedom so much that he not only does not care to do any thing to stop Dr. Yiftachel from teaching one-sided propaganda, but also to the point where he is not even open to hearing dissenting opinions on this matter with an open mind. However, it is important to note that Dr. Rubin is not an anti-Israel professor. Through out my entire time working with him, I did not witness any anti-Israel sentiment coming from him. I think this is a case where the head of the program just blindly sides with the professor just because he is the professor, in addition to defending his program and his perception of academic freedom, which includes the right of a professor to teach lies while students can only oppose the professor inside of the classroom and in their papers, not with non-governmental organizations and lawyers.

Dr. Rubin is also terribly worried of the effect that my report could have on recruiting students to the MAPMES program. One of my classmates said this much, since MAPMES recruits heavily from Jewish American students on MASA scholarships. I don't think that Dr. Rubin has an agenda to make internationals hate Israel like Dr. Yiftachel does, even though by doing nothing about Dr. Yiftachel and trying to intimidate me into silence; his actions are having that effect. Dr. Rubin just does not want bad publicity for the program, so that Jewish Americans will want to study in his program at BGU. He wants to blindly defend his colleague. And most important of all, he sincerely believes that professors have the academic freedom to teach lies, while academic freedom does not extend to online critiques of professors on NGO websites. I understand where he is coming from, even though I don't agree with him. I hope that I am able to work this out without completely destroying my working relationship with Dr. Rubin. Despite my profound disagreements with him over how Dr. Yiftachel's propaganda should be dealt with, I still believe that he is a great professor and a decent person on the whole.

ב. סטודנט ששמו תמיר כפרי בקורס "טרור אירופי, טרור פלסטיני: מבט משווה":

במבחן בית שהוגש לידי ד"ר גלית בן-ישראל, כחלק מחובות הקורס "טרור אירופי, טרור פלסטיני: מבט משווה" נמצאה הורדת נקודות לא עניינית. אחת מהן (סומנו רק טעויות, לא משקלה של כל טעות), הייתה כשצינתי את תחום הפעילות של אש"ף. אני ציינתי שתחום הפעילות של אש"ף הוא "ארץ ישראל השלמה, שתי גדות הירדן" הד"ר מחקה וציינה "פלסטין המאוחדת".

ג. עדות שהגיעה דרך סטודנטית בפגישה פנים אל פנים. הסטודנטית המעידה, ששימשה

בעבר עוזרת פרלמנטרית בכנסת, ביקשה להישאר בעילום שם:

לא ניתן להתעלם מהסילבוס המגמתי, הקורס של איילת הראל שלו מכיל אוסף מאמרים בתחומים השונים, אף אחד מהם לא מצדד בצד הציוני של המפה הפוליטית. ההיפך הוא הנכון, מאמרים אשר נכתבו על ידי שלמה זנד, פראנץ פאנון, עבודות שהמקור לכתיבתן הינו עיתון הארץ, וניתוח כתבה במהלך השיעור המעודדת סרבנות הם המרכיבים את חומר הלימוד.

הרצאתו של ח"כ דב חנין אשר הועברה במהלך הסמסטר אינה חלק מהסילבוס, כך גם הסרט "שיחות עם עמי בשארה" – למרות עובדה זו, שניהם היו חלק מחומר הבחינה. הרצאתו של חבר הכנסת דב חנין ניתנה שבועיים לפני הבחירות, ואף חומר מכך, הוא התבקש ע"י ד"ר איילת הראל שלו לתאר את משנתו הפוליטית ולספר לנו על פעילות מפלגתו במשך 15 הדקות האחרונות של השיעור. הנוכחות בשיעור זה היא כאמור נוכחות חובה, אשר מהווה חלק מהציון הסופי בקורס. כך מחלקה שלמה חויבה לשמוע את דעותיו הפוליטיות

של אדם מוכשר, אך בעל אינטרסים שנויים במחלוקת בתקופה כה רגישה, שבועיים מיום התמודדותו לבחירות לכנסת.

הקורס כלל תכנים אנטי ציוניים רבים ושולב באמירות קיצוניות מאוד של המרצה אשר לא פעם כתבה מייל מחלקתי המתחרט על דבריה – כאמור לאחר שפיזרה את משנתה האנטי ציונית – בנושא עזמי בשארה והפעילות האנטי ציונית של מדינת ישראל נגדו.
ציטוט ביחס לשוטרי מג"ב: "אני עוד לא נתקלתי בחייל מג"ב שלא מחפש רק להתעלל בערבים".

באחד התרגולים בקורס נאמר: "כל ערבי שעושה תאונת דרכים, מכנים זאת פיגוע חבלני".
ציטוט משיעור הסיכום של הקורס של איילת הראל שלו: "בן-גוריון היה חרא של בן אדם".
חשוב לי שידעו כי בעקבות הפחד להזדהות והרצון לעשות משהו, התארגנו קבוצה של סטודנטים בבן-גוריון, וכאשר יש ימים פתוחים שמטרתם לשכנע סטודנטים להירשם ללימודים אנחנו משכנעים צעירים שמתעניינים לא ללכת ללמוד פוליטיקה וממשל באונ' בן-גוריון.

ד. יאיר כוסף, סטודנט במחלקה לעבודה סוציאלית:

שמי יאיר כוסף, בן 29 לומד עבודה סוציאלית, שנה א'. לאחרונה אני עד לתופעה מכעיסה ומרגיזה של תעמולה פוליטית אידיאולוגית המתנהלת ע"י מס' מרצים במסגרת לימודי באוניברסיטה, תעמולה המוסווית מאחורי חופש אקדמי לכאורה. הקורסים עליהם אני מדבר הם: "מבנה חברתי של מדינת ישראל" של הפרופסור יונתן אנסון, והקורס מבוא לסוציולוגיה שמעבירה גב' סיגל רון. בקורס הראשון כל המאמרים המופיעים בסילבוס מאופיינים כמאמרים אנטי ציוניים ואף גובלים באוטו-אנטישמיות. בקורס השני, אני מצטט את המרצה סיגל רון: "אני ממליצה לכם מאוד לקרוא את המאמר של אלה שוחט, משום שהוא מפרק לגורמים את הנרטיב הציוני".

בנספח ד' מובא מכתב מחאה שכתב הסטודנט לפרופ' אנסון.

ה. עדות הסטודנט איתמר שיאון:

המרצה גב' ריקי שופר, סיפרה לנו על חוקרת פלסטינית מסוימת. שאלתי את המרצה מאיפה החוקרת הזו הגיעה והיא אמרה לי מחיפה. בהזדמנות אחרת עם אותה מרצה, דיברנו על ה"פלסטינים" והעלייה היהודית לישראל (לפני קום המדינה) ואמרתי לה שרבים מהערבים הגיעו בעקבות הבריטים לפלשתינה בשביל לחפש עבודה, וכי לא שכל מי שהיה פה ב-48 היה כאן מאז ומעולם. היא אמרה לי שזה בפירוש לא נכון, ושהיא חוקרת הרבה זמן בתחום ואף פעם לא שמעה על הטענה הזו, ושכל הערבים שגורשו ב-48 היו כאן תמיד.

מרצה אחר, ד"ר אפריים דויד, מעביר קורס על מדיניות רווחה בישראל, הטענה שלו (והוא מצטט מתוך הסילבוס שהוא בנה, שמורכב כולו ממאמרים מתוך "אדווה") ששמירה על חיי אזרחים ביו"ש זה נטל פוליטי על התקציב.

3.2. האוניברסיטה העברית:

א. הסטודנטית הלה אשר (שימשה סגנית יו"ר אגודת הסטודנטים):

בקורס "סוציולוגיה של החינוך" עם פרופ' תמר רפפורט המרצה ניסתה להסביר לנו את עניין הקושי במעברים והצורך בטקסים. לשם כך, היא בחרה כדוגמה את הסטודנטים הפלסטינים שיוצאים לראשונה מהבית בגיל 18 לאוניברסיטה.

ציטוט מדויק של דבריה: "ניקח לדוג' את האוני' העברית, האידיאולוגיה שמנחה אותה היא שהסטודנט הממוצע, הדומיננטי, הוא יהודי-עברי אחרי שירות צבאי. והסטודנטים האחרים, הפלסטינים – הם נושרים, הם פחות נחשבים".

אני מסכימה עם כך שהם נושרים, שקשה להם ושהאוניברסיטה צריכה לטפל בנושא ולהיות רגישה. ואני כל הזמן אומרת שזה המעבר הראשוני שלהם למחוז לבית וכור ההיתוך המקביל לצבא. אבל האם זה אומר שהם פחות נחשבים? האם האוניברסיטה נותנת להם להרגיש ככה? האם הם צריכים לשמוע בשבוע השני בשנה א' מפי מרצה בכירה שהם פחות נחשבים ושכך האוני' העברית ("בגלל שהיא קרויה העברית ולא הישראלית או הירושלמית") רואה אותם? לדעתי, אפילו מבלי להתכוון (או שכן), היא מחזירה להם, ולסטודנטים היהודים, תחושות נגד האוניברסיטה והמדינה מבלי שתהיה לכך סיבה אמיתית.

בשנה שעברה לאחר יום העצמאות אמרה הפרופסור רפפורט: "אני לא מאמינה לכמות

הנוכחים בכיתה. זה מפליא אותי בעקבות מה שהיה אתמול, מה שאתם קוראים לו חג".

באחת ההפגנות של התאים הערביים נשמעו קריאות כגון "חמאס חמאס תפגז את שדרות"; "בדם ואש נפדה את פלסטין"; "מוות ליהודים". הלה שלחה מסרון מהפלדאפון ועברה באוניברסיטה וקראה לסטודנטים יהודים לצאת להפגנת תמיכה בצה"ל. האירועים החוזרים ונשנים האלו לא הפריעו לפרופ' אבנר דה-שליט, ראש החוג למדע המדינה, להקדיש שיעור שלם "למעשה הלא-דמוקרטי" שעשתה לטענתו הלה אשר, כאשר קראה לחבריה היהודים לעזוב את כיתות הלימוד ולהפגין נגד התאים הערבים. העדויות על שהתרחש באותו שיעור חלוקות. הסטודנטים שנכחו בקורס מודים שבפתח דבריו סיפר המרצה לתלמידיו את העובדות על התנהגותה של אשר. המרצה סיפר שבמהלך הפגנת הערבים שלחה אשר הודעה לחבריה ממכשיר סלולארי שקיבלה מהאגודה ונקטה עמדה לטובת בני עמה. מכאן חלוקות הדעות. היו סטודנטים שטענו שלאחר פתיח זה העלה המרצה לדיון דמוקרטי את התנהגותה ואפשר לתלמידים להביע את דעתם בחופשיות. אחרים טענו שהפרופסור נקט עמדה חד-משמעית ושלל בנחרצות את הלגיטימיות במעשיה. הנה דבריה של הלה אשר על המקרה:

חמישה סטודנטים שונים שישבו בשיעור, סיפרו לי שדה-שליט הישווה את מה שעשיתי לנאציזם, למרות שהוא סייג באלף אלפי הבדלות. מרצה שמלמד על דמוקרטיה אינו טורח לעשות את הדבר הבסיסי ביותר ולבדוק אתי מה היה שם ומתן עמדותיי, לפני שהוא חורף את עמדתו מול כיתה שלמה.

ב. עדותו של הסטודנט י':

Problems faced by research students

Academia is naturally a critical entity. The process of training an academic, in the social sciences especially, is to facilitate the student to find holes, errors, misjudgments in already existing theory or the perceived intellectual 'norms'. Despite the fact that in the world at large Israel is defamed constantly and as such anti-Israel ideas are the 'norm' - here in Israel the Israeli academia in general considers the Israeli government and state to be the 'norm' and thus the main focus of critical thought and criticism. So there is a definite and observable trend in Israeli Academia to be excessively critical of Israel as a historical, cultural and political phenomenon.

It is without doubt the role of Academia to provide insight and criticism into a given society – in Israel the tendency is for our academics not to act as part of an "in-house" self-critical process, instead the tendency is to fan the flames of the foreign bigoted anti-Israeli activists seeking to twist Israel's global image by holding it to a standard no other nation is held to. Two contemporary examples are 1. Neve Gordon writing his opinion piece in the LA times, not in Haaretz or Maariv, thus aiming at a foreign rather than domestic audience. 2. Ilan Pappé, perhaps the most deplorable and infamous, of Israel's critics, rather than continuing his work at the university of Haifa moves to the UK with his books being entirely directed at non-Israeli audiences. There are many other similar examples. The likely reasoning behind these actions is because Israel is a very small academic arena and the world outside is near-obsessed with Israel related topics. It would appear to have become an established career route for Israeli academics to promote themselves internationally by excessively criticizing Israel to non-Israeli audiences.

Having established the nature of Israeli academic culture, I will deal specifically with the problems research students face. A student with a balanced view of Israel (that is a view which acknowledges there are problems here but in comparison to other nations, Israel manages to maintain a standard of human rights, freedom, democracy, accountability and transparency that few peaceful first world nations achieve) will find themselves immediately intellectually at loggerheads with the prevailing academic culture around them. It is possible this will make the leave academia, or elect to study abroad; either option being far from ideal. It is of critical importance that we train academics which are able to argue our case internationally and fight against this overwhelming tide of defamation. On a personal note, having studied for my first and second degree abroad, the amount of hostility, which Jews and Israelis face on Israel related topics is intolerable. Due to this academic culture, those reasonable students we retain will invariably not be given the tools in their education to fully research and develop opinions supportive of Israel.

The first problem of PhD students at Israeli universities is that in order to even apply, let alone be accepted, you need to have the support of a faculty member. Whether the faculty member chooses to accept you or not is totally up to them. Unlike first and second degree students who do not need to seek this support. There is potentially a huge room for bias, especially in the case of overly idealistic academics. I know of no appeal process by which someone can appeal a rejection of a potential supervisor. The supervisor is so important, that even if you could appeal, it would certainly kill and potentially fruitful relationship. This is a clear and unrestricted possibility for ideological bias, made worse by our limited resources, so that either reasonable students are not accepted, or are forced to conceal their true views in order to be accepted and maintain a close supervisor-researcher relationship.

The second challenge is the issue of the PhD research topic itself. The research proposal prepared after the 'Shlav aleph' needs to be approved unanimously by a committee of the supervising academic and two other academics. The most important support is from the supervisor. Should there be strong ideological differences between the two, the outcome would either be the loss of a supervisor for the student, OR the student changing his project to fit the interests and ideology of the supervising academic. This results in an observable and demonstrative tendency of extreme left wing students being allowed to research and publish anti-Israeli research, whereas reasonable students are forced to conduct research and publications of a neutral tone that are neither supportive nor critical of Israel. As a result we have at the end of the PhD process academics with projected careers in Israel 'bashing' and academics with bland largely sidelined research boarding on the irrelevant.

This academic culture is so observable that reasonable academics will inform PhD students to keep their opinions to themselves. I was once told that anything "right of Meretz" was best not spoken aloud or it would have a seriously detrimental impact on my career in Israeli academia.

As a way of policy suggestions – I suggest that the committee looks into passing a symbolic motion in the Knesset acknowledging the difficulties faced by reasonable students in the Israeli academic culture. This requires no budgetary allocation and would be a powerful tool to refer to when challenging decisions and appointments in universities. The second and more potent policy suggestion would be to actually allocate some money, in our desperately underfunded university system, to support the work of reasonable pro-Israeli PhD students. As if we are unable to produce those people who will be the intellectual supporters of our whole way of life, can we really leave it to fate and the outside world to do it for us? Academia relative to the global image of Israel is not a distant ivory tower. The defamers of Israel of Academic backgrounds such as Ilan Pappé, Norman Finkelstein, Avi Shlaim, Noam Chomsky are the most read authors on the topic, as a visit to the politics section of any popular bookshop will demonstrate

3.3. אוניברסיטת תל-אביב

עדות מפי עו"ד יניב אהרון, בוגר הפקולטה למשפטים:

במסגרת לימודי הפקולטה למשפטים באוניברסיטת ת"א, מרציי כפו עליי לשמוע את דעותיהם הפוליטיות-שמאלניות במספר רב של מקרים וקורסים, אך ככל שהדברים נעשו במידה סבירה, הגיונית ורציונאלית, פשוט התעלמתי (הגם שברור שאיני יכול להשמיע את דעותיי בפני המרצה כפי שהוא מרשה לעצמו להשמיע בפניי). בשנת הלימודים הרביעית לתואר לקחתי קורס בשם "זכויות מיעוטים" המועבר על-ידי ד"ר יוסף ג'בארין. לאורך הקורס היה ברור לגמרי שלמרצה ישנה אג'נדה ברורה – לשכנע את הסטודנטים שמדינת ישראל הינה מדינה אפרטהייד גזענית. כלומר, ככל שד"ר ג'בארין דיבר על מיעוטים אחרים בעולם, הוא עשה זאת כדי להדגים עד כמה ישראל היא גזענית כלפי המיעוט הערבי בישראל. כל הקורס לווה בהערות ביניים הזויות ומופרכות, כך למשל טען ד"ר ג'בארין שהפסיכומטרי בישראל מוטה באופן חד צדדי לטובת היהודים. כאשר שאלתי אותו כיצד זה יתכן, הוא השיב שסטטיסטית ממוצע הציונים של הערבים הינו נמוך מזה של היהודים, משמע – ישנו קיפוח במבחן. הערתי לו שמתמטיקה הינה שפה בינלאומית, וכך גם אנגלית, וכי כל ערבי-ישראלי רשאי לבחור אם ברצונו להיבחן בערבית/עברית. ד"ר ג'בארין חזר על עמדתו כי תוכנית וניסוחית המבחן הוא מוטה. כמובן שאף אחד לא מעז להתווכח עם ד"ר ג'בארין שכן כולם מפחדים להיתפס כ"גזענים" או מפחדים שהדבר יבוא לביטוי בציון שלהם. ולא בכדי.

המבחן של הקורס היה מורכב משלושה חלקים כאשר בחלק השלישי נתבקשנו לבחור זכות כלשהי שהמדינה מונעת מהמיעוט הערבי בישראל ולהסביר את מהות הזכות וכיצד היא נמנעת מערביי ישראל. בהינתן שאלה כזו ברור שחשתי שהציון שלי יהיה גבוה ככל שאביע דעות אנטי-ציוניות ופרו המיעוט הערבי.

3.4. אוניברסיטת בר-אילן:

פנייה שהגיעה מסטודנטית שחששה לחשוף את שמה. זאת הפנייה היחידה בדו"ח שאיננו יודעים את שמה של הפונה אלא רק את כתובת הדואר האלקטרוני שלה. יש לציין שאחרי המכתב הראשון שבו התלוננה היה עלינו להתכתב איתה עד למסירת שמו של המתרגל. בהרצאה של אחד המתרגלים במחלקה לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה, שילב מתרגל את דעותיו הפוליטיות השמאלניות בהערות בשיעור. הוא השתמש בביטויים מעליבים כמו "הדתיים הלאומיים חושבים שהשמש זורחת להם מהתחת"; "תקום מדינה פלסטינית בתוך שנתיים כאשר נפנה עוד ועוד התנחלויות" ועוד ביטויים כנגד הדתיים והציונות. אני כותבת את האימייל הזה בצורה אנונימית, אין לי כל רצון להזדהות. רק להביא לידיעתכם את העניין הזה.

המכתב השני מאותה סטודנטית:

המקרה הזה הוא אחד מיני רבים אצל אותו מתרגל בשיעורים מסוימים. בפעם האחרונה זה כבר עבר את הגבול כשהצחיר על עצמו שהוא אתאיסט ושאוהבמה הוא המשיח ושאר ההתבטאויות שרשמתי באימייל הקודם. בכל מקרה, אני לא רוצה שהעניין יגבול בלשון הרע ורכילות לכן מלכתחילה העדפתי שלא לומר את שמו של המתרגל. האירוע התרחש ביום ראשון שעבר, בניין 102 כיתה 3 (בשעות תרגול של המחלקה לסוציולוגיה, 14:00-15:00).

המכתב השלישי על אותו קורס. שם המתרגל: אסף שרעבי. הסטודנטית: "בחרנו שלא להתעמת איתו כיוון שאנחנו יודעים שהוא אחד שאוהב להתסיס ומחפש אקשן".

3.5. אוניברסיטת חיפה

עדות הסטודנט מ"פ:

ישבתי ליד ק' בשיעור היסטוריה של המזה"ת והמרצה פרומה זקס סירבה לקרוא למלחמת העצמאות בשמה, אלא קראה לה מלחמת 48. במהלך אותו שיעור היא השתמשה גם במושג לא ברור בשם "מדינת ישראל פלסטין". היה מקרה בקורס אחר שבו סטודנטית הציגה רפרזנטציה בחוג לתקשורת בקורס שנקרא תקשורת ומגדר הרפרזנטציה על מחבלות והוצג באופן של הערצה המרצה, מרי תתורי, נתנה לה להעביר את המצגת בלא כל הפרעה.

3.6. פרשת הפקולטה למשפטים והקליניקות המשפטיות באוניברסיטת חיפה

מ', סטודנט שנה ג' בפקולטה למשפטים באוניברסיטת חיפה, מספר:

בקע: אחד הפרויקטים הבולטים של הקרן החדשה לישראל הוא תוכנית המשפטים בשיתוף עם ארגון שתי"ל. התוכנית פועלת כ-26 שנה ומכשירה מידי שנה עו"ד יהודי ועו"ד ערבי. תנאי הקבלה לתוכנית הוא שהם יהיו "בעלי מחויבות לזכויות אדם ואזרח המעוניינים להתמחות בתחום ולעסוק בו". מטרת התוכנית היא להזין את האליטה המשפטית של מדינת ישראל באנשים ש"חושבים נכון" שיחדרו לכל תחומי המשפט: אקדמיה, בתי משפט, פרקליטות, ייצוג של ארגונים מסויימים וכו'. תחקיר מקיף אודות תוכנית המשפטים של הקרן החדשה פורסם ע"י עינת ארליך בעיתון מקור ראשון. ארליך מצביעה על כך כי במקרים רבים הקטגוריה הסגורה ולעיתים אף השופט הם בוגרי תוכנית המשפטים של הקרן החדשה.

לכתבה המלאה: <http://www.news1.co.il/Archive/003-D-45887-00.html?tag=13-53-08>

הפקולטה למשפטים באוניברסיטת חיפה

עם בוגרי תוכנית המשפטים של הקרן נמנים ד"ר נויה רימלט, מרצה למשפט פלילי, וד"ר אילן סבן. השניים עוסקים ללא הרף בהטפה פוליטית מבית היוצר של השמאל האנטי-ציוני. התחושה בקורסים של ד"ר סבן היא שעל מנת לקבל ציון טוב במבחן על התלמיד להפנים את הרטוריקה "הנאורה" של המילים "כיבוש" ו"נאכבה". תלמיד שיביע דעה אחרת יידחה בתקיפות. סבן הוא גם העורך של כתב העת המקצועי "משפט וממשל" שמרבה לדון בנושאים פוליטיים מנקודת מבט משפטית. הכתבות בעיתון מבטאות דרך קבע אג'נדה קיצונית של השמאל הרדיקאלי. תנאי קבלה בסיסי למערכת העיתון הוא פשוט: "להיות בצד הנכון". סטודנט שירצה להתקבל לעיתון עם ציונים מעולים וקורות חיים מרשימים יהיה עליו להכין פסק דין ולהציגו בריאיון. כל ניסיון לעסוק במשפט הציבורי שלא עוסק בערבים ינחל כישלון. סבן מנסה תמיד למשוך את השיחה לכיוון זכויות הערבים במדינת ישראל ללא שום קשר לנושא השיחה.

קליניקות משפטיות

ד"ר סבן אף פעיל בקליניקה לזכויות המיעוט הערבי-פלסטני. באוניברסיטה יש כמה קליניקות, וכולן עוסקות בנושאים חשובים, כגון מעמד האישה וזכויות אסירים (לא רק ביטחוניים).

אולם אוניברסיטת חיפה היא היחידה ש"מתהדרת" בקיומה של קליניקה כזאת במדינת ישראל. הקליניקה, שאותה מנהל סבן עם חברו לתכנית המשפטנים של הקרן, יוסף ג'בארין, מתהדרת בהישגים רבים. הנה דברים מתוך הסיכום החצי-שנתי של הקליניקה לזכויות המיעוט הערבי בישראל:¹

(1) הגבלת גיל בכניסה לאוניברסיטאות – שיתוף פעולה עם ארגון כראמה לזכויות האדם: האוניברסיטאות מנהיגות רף גיל מינימום של גיל 19 ו-20 כתנאי קבלה למקצועות מסויימים. תנאי זה פוגע בעיקר בסטודנטים הערבים אשר נרשמים על פי רוב בגיל 18 לאוניברסיטאות. הגושה תובענה נגד האוניברסיטאות לביטול תנאי גיל מינימום לקבלה לאוניברסיטאות.

(2) עמידה בהמנון שיתוף פעולה עם מרכז מוסאוא: תלמידי בית ספר ערבי בשם שיזף, סרבו לעמוד בעת השמעת ההמנון בטקס הסיום של טורניר ספורט ארצי (הם היו האלופים). הקליניקה הכינה נייר עמדה אודות מתן פטור עבור תלמידים ערבים שלא לעמוד בהמנון.

(3) מידע חסוי – שיתוף פעולה עם מרכז עדאלה: מחקר משפטי אודות השימוש במידע חסוי בבתי המשפט לרבות אופן ההתמודדות עם השימוש בראיות חסויות בעת הפעלת סמכויות שע"ח, מעצרים מינהליים, צווי הגבלה וכדומה.

הבעיה העיקרית בפעילות הקליניקה אינה האג'נדה הקיצונית שהיא מבקשת לקדם אלא שהיא מבקשת לתייג את עצמה באוניברסיטה כגוף א-פוליטי. כך היא מוצגת לסטודנטים בכנסים רשמיים, ממומנת מתוך הכספים של האוניברסיטה והפקולטה ומעודדת סטודנטים לבוא ולהיות שותפים בארגון שמטרתו קידום אינטרסים פוליטיים קיצוניים.

אחד הסטודנטים הבולטים בפקולטה הציע להקים קליניקה לענייני משפט בין-לאומי הומניטארי שתסייע בהגנה על ישראלים הנתונים בסכנה של תביעה משפטית בחו"ל על פשעי מלחמה. בהחלט מטרה מבורכת ו"ממלכתית". אולם היא זכתה לתגובה פושרת בפקולטה. לטענתם, מדובר בנושא פוליטי במחלוקת. האם לסייע לילדים ערבים להימנע מלשיר את ההמנון הוא נושא ממלכתי שיש עליו קונצנזוס?

עוד קליניקה בעייתית היא **הקליניקה לזכויות אסירים ושיקום** – קליניקה בפקולטה למשפטים של אוניברסיטת חיפה העוסקת בסיוע ל... עצירים בטחוניים?² במקום להתעסק בזכויות של כל האסירים (נושא חשוב) הם עוסקים רק באסירים פלסטינים וערבים. הקליניקה מנוהלת על ידי ד"ר חאלד גנאים, מרצה באוניברסיטה, ועו"ד עביר בכר³, בכירה בארגון עדאללה⁴, שבו היא תוקפת את המדינה בעניין דו"ח גולדסטון⁵.

קליניקה זו היא אפוא זרוע ארוכה של עדאללה – הפעם במימון ממשלתי ובסיוע של סטודנטים ישראלים.

לסיכום, הקליניקות לזכויות אסירים ולזכויות המיעוט הערבי עובדות בשיתוף עם עדאללה, ארגון פוליטי בעל אג'נדה אנטי-ציונית גלויה. אין זה לגיטימי להעניק לסטודנטים ציונים ונקודות אקדמיות בשביל פעילות בארגון פוליטי.

¹ <http://weblaw.haifa.ac.il/he/AcademyInCommunity/ClinicList/ArabMinorityRights/Pages/Activities.aspx>

² <http://weblaw.haifa.ac.il/he/AcademyInCommunity/ClinicList/PrisonersRights/Pages/LegalActivity.aspx>

³ <http://weblaw.haifa.ac.il/he/AcademyInCommunity/ClinicList/PrisonersRights/Pages/Staff.aspx>

⁴ <http://www.arabs48.com/mahsom/article.php?id=743>

<http://hagada.org.il/hagada/html/modules.php?name=News&file=article&sid=5175>

⁵ <http://www.haaretz.com/hasite/spages/1126650.html>

**כינוסים והסתה של תאים פוליטיים אנטי-ציוניים
 במתקני האוניברסיטאות ובאישורן**

1.2

1. כינוס "אל קודס ו"אל אקצא" באולם טבע של האוניברסיטה העברית (15 באפריל 2010)
 האירוע נערך על ידי תא "אקראא" ועסק בדרכים העומדות בפני המוסלמים "להגן על ירושלים
 ואל אקצא מפני היהודים". פרופ' צלאח לוטפי נשא דברים ודיבר על תפקידה החשוב של
 התנועה האסלאמית במערכה על ירושלים והדגיש בדבריו את הצורך בהתחמשות.
 באירוע הוצגה גם ההצגה "המחסום", שבה הציגו סטודנטים המחופשים לחיילים כאשר הם
 מכוונים רובים לגבו של אזרח פלסטיני הכורע על ברכיו.

2. כינוס "קולות מעזה" באוניברסיטת תל-אביב (15 באפריל 2010)

הכינוס הזה משותף ל"מרכז מינרבה לזכויות אדם של הפקולטה למשפטים ע"ש בוכמן", המכון הישראלי לפוטאטיקה וסמיוטיקה ע"ש פורטר" ולחוג לפילוסופיה בפקולטה למדעי הרוח. הכנס נערך במתכונת של "וידיאו קונפרנס", והזוברים המשתתפים בו מוכרים כסגורים של החמאס והחיזבאללה בארצות הברית. מקצתם הופיעו בשידור ישיר מעזה. מנחה הכנס מהצד הישראלי הוא פרופ' אורי הדר, החתום על עצומות אנטי-ישראליות רבות, ובכלל זה הזדהות עם עזמי בשארה וטלי פחימה ותמיכה בסרבנים.

בכתבה שהתפרסמה בעיתון "מעריב" על הכינוס כתב העיתונאי בן-דרור ימיני שנודע לו שרבים בצמרת האקדמית של האוניברסיטה זועמים על הכנס אך חוששים להביע את דעתם בפומבי. מהצד האמריקני הונחה הכנס על ידי שרה רוי מאוניברסיטת הרווארד, שבשנים האחרונות מבקש להציג את החמאס כפרגמטי ומתון. **אשר לטענות שיועלו על שמדובר בסוגיה של חופש אקדמי חשוב לציין שאוניברסיטת טאפט פסלה לפרסום מאמר שלה עקב היותו חז-צדדי.**

3. מפגן הסתה של השייח' ראד סלאח באוניברסיטת תל-אביב (20 בינואר 2009)

האירוע נערך בכיתה 223 בבניין הפקולטה למדעי הרוח באוניברסיטת תל אביב, ונושא "מיתוס הגבורה העזתית". גם אירוע זה נערך על ידי תא "אקראא" המזוהה עם הפלג הצפוני של התנועה האסלאמית, ופעילותו באוניברסיטה נאסרה בתחילת שנות ה-2000 אך חודשה באישור דקאן הסטודנטים, פרופ' יואב אריאל.

כהפוגה אמנותית הוצג בפני הקהל מחזה יחיד של האמן מחמוד חאג', אשר בא ככל הנראה להמחיש את סבל הפלסטינים בעזה. בשיא ההצגה אחז האמן בחלקים מדממים לכאורה של בובת תינוקת ובקבוקון שתייה של עוללים.

בהרצאתו אמר השייח' סלאח כי **"הציונות היא מקור כל הסבל האנושי"** והצהיר ש"בניהם של הרוגי מבצע 'עופרת יצוקה' ינקמו בבגרותם את מות הוריהם". לאחר מכן הוסיף סלאח כי **"אפילו הדגים בים ואפילו העופות בקיניהם סובלים מהציונות. אין מדינה בעולם שלא סובלת מהציונות העולמית.** עזה, בניצחונה, איחתה לבבות שבורים בכל העולם! איחתה לבבות שבורים בכל העולם! עזה סבלה ועודנה סובלת משחיתות עולמית אותה מנהיגה הציונות העולמית". הנאום זכה לתשואותיו רמות מהקהל. לנאומו המלא של השייח' סלאח:

<http://www.student.co.il/?CategoryID=971&ArticleID=4199>

4. הרצאה של ראש הפלג הצפוני של התנועה האסלאמית, השייח' ראד סלאח,

באוניברסיטת חיפה (17 ביוני 2009)

האירוע נערך באולם ספדיה באישור הנהלת האוניברסיטה ובזממת תא "אקררא". הנה כמה מדברי ההסתה של השייח' סלאח בהרצאה:

התוכנית של נתניהו היא לחפור עוד מנהרות מתחת לאל-אקצה ולהקים את בית המקדש בהר הבית... אנחנו אוהבים את החיים, את משפחותינו, בתינו וילדינו, אולם אם יציעו לנו לוותר על עקרונותינו ועל המקומות הקדושים לנו, אנחנו מעדיפים למות כשהידים, ונקבל את המוות בברכה.

סלאח נענה בקריאות "אללה הוא אכבר" מפי הסטודנטים. הנהלת האוניברסיטה לא זו בלבד שלא מנעה את קיום ההרצאה אלא גם הציבה מאבטחים שמנעו מסטודנטים יהודים להיכנס להרצאה. בערוץ הראשון דווח שהמאבטחים קיבלו הוראות מאחד הסטודנטים הערבים בתוקף תפקידו כ"סלקטור" שהופקד על ההרצאה לקבוע איזה סטודנט רשאי להיכנס להרצאה ועל איזה סטודנט להישאר בחוץ.

<http://www.news1.co.il/Archive/001-D-204315-00.html?tag=22-46-15>

5. תערוכת קריקטורות אנטישמיות במרכז האוניברסיטה העברית (11 בדצמבר 2007)

ברחבת הפורום שבאוניברסיטה העברית בהר-הצופים הוצבו בידיעת האוניברסיטה ובאישורה עשרות קריקטורות אנטי-ישראליות, בהן כרזות וקריקטורות אנטישמיות רבות. את האירוע אירגן ועד הסטודנטים הערבים באוניברסיטה העברית שהונהג באותה עת על ידי תא "בני הכפר" ("אבנא אלבלד"). חשוב לציין שבפברואר 2004 נעצרו ארבעה בכירים מתנועת "בני הכפר" בחשד שהעבירו לאנשי פתח' בג'נין הוראות להרכבת מטעני חבלה ורקטות. בית המשפט המחוזי בחיפה גזר על מוחמד כנאענה שנתיים וחצי מאסר על מגע עם סוכן זר, ועל אחיו חוסאם נגזרו עשר שנות מאסר וחצי על סיוע לאויב. עונשו של האחרון הוחמר בשנתיים נוספות כעבור שנה.

יש לציין שתא "בני הכפר" באוניברסיטה העברית פועל בידיעת האוניברסיטה ובאישורה ומקיים מדי שנה כמה וכמה אירועים ומפגני הסתה חמורים (בהם עשרות הפגנות שבהן הושמעו הקריאות "ברוח ובדם נפדה את פלסטין"; "חמאס, חמאס, תפגיז את שדרות"; "ברק, ברק, שר הביטחון, כמה ילדים רצחת עד היום?")

בין הקריקטורות שהוצגו במרכז האוניברסיטה העברית ניתן למצוא ציור של אהוד אולמרט מרוצץ גולגולת של ילדה באבן; יהודים בכיפות וזקנים אוחזים בסכינים מעוקלות ונוטפות דם; חייל ישראלי מכונן את נשקו אל גבה של ילדה פלסטינית הנושאת תיק גב ומולם פלסטיני זקן שמכוון בענף של זית לעבר החייל; אריאל שרון כשדם נוטף מידי, ועוד מגוון קריקטורות ארסיות נגד היהודים, צה"ל וישראל.

תגובת האוניברסיטה הייתה כי "התערוכה המוצגת בפורום אושרה על ידי משרד דיקן הסטודנטים באוניברסיטה. מדובר בפעילות שאינה נוגדת את החוק ונעשית בהתאם לתקנון הפעילות הפוליטית באוניברסיטה".

חשוב להבהיר שפעילות ההסתה המתמשכת המתנהלת בקמפוסים בישראל מובילה להקצנה הולכת וגוברת בקרב ציבור הסטודנטים הערבים. מאות סטודנטים משתתפים בהפגנות רבות שבהן מושמעות קריאות לחיסול ישראל ובתמיכה בטרור. כמו כן מחולקים בקמפוסים ללא הרף עלונים שעל גבם מפת ארץ ישראל ועל כולה דגל אשף, ובצדה השני כאפייה בלא כל אזכור לנוכחותה ולקיומה של מדינת ישראל.

עוד חשוב להזכיר שבחודשים יוני-יולי 2008 עצרה משטרת ישראל שישה ערבים ישראלים מטייבה, נצרת וירושלים (ביניהם אברהים נאשף בן 22 מטייבה, סטודנט לפיזיקה ומחשבים באוניברסיטה העברית, ומוחמד נג'ם בן 24 מנצרת, סטודנט לכימיה באוניברסיטה העברית) בחשד שתכננו להקים תא של אל-קאעידה בירושלים. נג'ם, שהתגורר במעונות הסטודנטים בגבעת רם סמוך למנחת המסוקים באוניברסיטה, אף בחן את האפשרות לפגוע במסוקו של נשיא ארצות הברית ג'ורג' בוש בעת ביקורו בישראל.

<http://www.nrg.co.il/online/1/ART1/761/869.html>

עצומות והצהרות שכתבו אנשי אקדמיה ישראלים

1.ג

להלן יובאו מאמרים ועצומות אשר הפיצו וקידמו אנשי אקדמיה מישראל בשנים האחרונות, ובהם קריאה והסתה לחרם נגד מדינת ישראל, צבאה, ממשלתה ומוסדותיה, ובכלל זה חרם כלכלי, תרבותי ואקדמי. כל המאמרים פורסמו באינטרנט באתרים שונים ונאספו לשם תיעוד באתר 'מוניטור האקדמיה הישראלית'. הקישורים אליהם מובאים כאן.

1. עצומה שנשלחה אל מוזיאון המדע בבוסטון נגד הביתן הישראלי

העצומה פורסמה באנגלית ב-2 במאי 2010, ועל פיה הביתן הישראלי הוא "ניסיון להסיח את הדעת מפשעי מלחמה והפרת זכויות אדם". חתומים עליה ד"ר קובי סניץ ממכון ויצמן, פרופ' רחל גיורא וד"ר ענת מטר מאוניברסיטת תל-אביב. בין השאר נכתב בה כי "התצוגה היא חלק ממסע תעמולה של ישראל המנסה להציג עצמה כמגדלור של קדמה במדבר של פיגור, כדי להסיח את הדעת מרקורד אכזרי של פשעי מלחמה, הפרת זכויות אדם ומדיניות בסיסית של אפליה". עוד ציינו המחברים במכתבם כי "הטכניון אחראי לפיתוח טכנולוגיות של רצח" שצה"ל השתמש בהן, לרבות אמצעים המופעלים בשלט רחוק להרס בתי פלסטינים ומטוסים ללא-טייס הפוגעים באזרחים מהאוויר".

[http://www.israel-academia-monitor.com/index.php?type=large_advice_](http://www.israel-academia-monitor.com/index.php?type=large_advice&advice_id=7693)
<http://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-3886056,00.html>

2. עצומה נגד קבלת ישראל ל-OECD

באפריל 2010 חתמו אנשי אקדמיה ישראלים על העצומה באנגלית, שכותרתה "אזרחי ישראל אומרים: אל תאשרו את חברותה של ישראל ב-OECD עד אשר תציית לחוק הבין-לאומי".

בין החותמים מאוניברסיטת תל-אביב – גדי אלגזי, אלי פבריקנט, רחל גיורא, ד"ר ישי רוזן-צבי, ד"ר ענת מטר וד"ר יוסף שוורץ.

בין החותמים מאוניברסיטת בן-גוריון – ד"ר עידן לנדאו, ד"ר יעלה לבנת רענן ואיל ניר. בין החותמים באוניברסיטה העברית – פרופ' נורית פלד-אלחנן, הילי רזינסקי, עמיאל ורדי, ירוסלב (סלבה) יוסים, ד"ר אילנה המרמן ופרופ' חנן חבר. זה לשון העצומה:

בחודש מאי 2010, ועדת השרים האמונה על OECD, תצביע בנושא קבלתה של ישראל כחברה בארגון. כאזרחי ישראל, אנו מודאגים מהמדיניות של ממשלות ישראל, מדיניות אשר מפרה את החוק הבינלאומי, מפרה את זכויות האדם הבסיסיות של הפלסטינים המצויים תחת כיבוש, ומשרתת מטרה של עידוד להסתה לגרימת חוסר יציבות, אלימות וסבל במזה"ת.

[http://www.israel-academia-monitor.com/index.php?type=large_advice_id=7681](http://www.israel-academia-monitor.com/index.php?type=large_advice&advice_id=7681)
http://www.alternativenews.org/index.php?option=com_content&view=article&id=2577:israeli-citizens-say-do-not-approve-israels-oecd-membership-until-it-abides-by-international-law&catid=119:english&Itemid=878

3. עצומה לחרם אקדמי ותרבותי על ישראל

בעצומה זו, שפורסמה באנגלית במרס 2010, רשימת אקדמאים ישראלים המשתתפים ב"קמפיין אמריקאי למען חרם אקדמי ותרבותי על ישראל", בהם עמנואל פרג'ון מן האוניברסיטה העברית; רחל גיורא וד"ר ענת מטר מאוניברסיטת תל-אביב; קובי סניץ מן הטכניון (עתה במכון ויצמן). חרם זה קורא להצטרפות אל החברה האזרחית הפלסטינית לתנועה של "חרם, ביטול השקעות, ועיצומים" (BDS – Boycott, Divestment and Sanctions) נגד ישראל. תנועה זו מגדירה את עצמה "המערכה בארה"ב הממוקדת באופן מיוחד בחרם על מוסדות אקדמיים ותרבותיים ישראלים". תנועת חרם זו מאמינה שיש להתמיד באמצעי ענישה כאלה נגד מדינת ישראל עד אשר ישראל "תשים קץ לכיבוש ולקולוניזציה של כל האדמות הערביות ותפרק את גדר ההפרדה". התנועה מכירה ב"זכויות הבסיסיות של האזרחים הערבים הפלסטינים מישראל לשוויון מלא", ומכבדת ומקדמת את "זכויותיהם של הפליטים הפלסטינים לחזור לבתיהם ולרכושם כפי שנקבע בהחלטת האו"ם 194". כמו כן תנועת חרם זו משווה את ישראל ל"אפארטהייד" בדרום אפריקה, רואה בנעשה בעזה טבח ומאשימה את "המוסדות האקדמיים הישראליים (שרובם בשליטת המדינה) ואת הרוב המכריע של האקדמאים והאינטלקטואלים הישראלים" בתרומה "ישירה לקיום, הגנה או הצדקה, כך או אחרת, של צורות הדיכוי המוזכרות לעיל" או על היותם "שותפים בהם בשתיקתם".

תנועת BDS קוראת ל"עמיתיה להחרים באופן כולל ועקבי את כל המוסדות האקדמיים הישראליים כתרומה למאבק לסיום הכיבוש, הקולוניזציה ושלטון האפארטהייד".

http://www.israel-academia-monitor.com/index.php?type=large_advice&advice_id=7613

<http://usacbi.wordpress.com/endorsers>

4. עצומה התומכת בקריאת הפלסטינים לחרם על ישראל – BDS

עצומה זו של אקדמאים ישראלים התומכים ב"קריאה הפלסטינית ל-BDS מבפנים" כוללת בין השאר את פרופ' רחל גיורא ואת ד"ר קובי סניץ. היא פורסמה באנגלית ב-7 בפברואר 2010 ומופנית אל ה"סטודנטים נגד האפרטהייד הישראלי – SAIA", פלסטינים ויהודים, אזרחים ותושבי ישראל הרוצים "להיאבק לסיום האפרטהייד הישראלי ולסיום הדיכוי והכיבוש של הפלסטינים הנמשך זה עשורים". הם טוענים לתמיכה ב-SAIA בקמפיין שלהם לשכנע את קרן הפנסיה של אוניברסיטת קרלטון לבטל את השקעתה בחמש חברות "המעורבות עמוקות בכיבוש הפלסטינים בידי ישראל בשטחים הכבושים". העצומה טוענת ש"המדכא והמדוכא" אינם "שני צדדים שווים בסכסוך שיבוא על פתרונו על ידי הסדרת ההבדלים ההדדיים ביניהם", שהחוק הבין-לאומי הוא נגד ישראל, ושתהליך השלום התעלם מבעיות הפליטים הפלסטינים ושל האזרחים הערבים בישראל. העצומה מגנה את חומת הביטחון, את ההתנחלויות ואת ה"כיבוש" הישראלי המתואר כ"שיטת אפרטהייד" ה"מגבילה את תנועת הפלסטינים". העצומה אף רואה במבצע "עופרת יצוקה" "תוקפנות" המכוונת ל"אוכלוסיית עזה", ומגנה את המצור הנמשך מאז המלחמה. העצומה טוענת שה-BDS צריך להתקיים עד אשר "ישראל תוותר על הפעולות של אפליה אתנית בלתי מוסריות שלה אשר פוגעות בלב ההתנהגות האנושית המקובלת".

http://www.israel-academia-monitor.com/index.php?type=large_advice&advice_id=7563

<http://groups.yahoo.com/group/ActLeft/message/15553>

5. נאום ד"ר ענת מטר בלונדון נגד ישראל

ב-21 בינואר 2010 דיווח העיתון Jerusalem Post שהאקדמאית ד"ר ענת מטר, המלמדת בחוג לפילוסופיה באוניברסיטת תל-אביב, נשאה דברים באוניברסיטת לונדון לציון "שנה למתקפת ישראל בעזה". כותרת דבריה הייתה "לתמוך בחרם על ישראל: מבט מבפנים". היא השתתפה בכמה אירועים שארגנו אגודות פלסטיניות בחמישה קמפוסים של אוניברסיטת לונדון. לדברי Jerusalem Post, במאמר בעיתון "הארץ" נאמר שבאוגוסט האשימה מטר את האוניברסיטה שהיא עצמה מלמדת בה בהיותה שותפה ל"כיבוש" והקשתה על עמדת ישראל בדבר החופש האקדמי והחינוך הבסיסי.

http://www.israel-academia-monitor.com/index.php?type=large_advice&advice_id=7547
<http://www.jpost.com/servlet/Satellite?cid=1263147942494&pagename=JP%2FShowFull>

6. דו"ח USACBI הקורא לחרם אקדמי ותרבותי על ישראל

ב-24 בדצמבר 2009, פרסמה "האינטיפיאדה האלקטרונית" דו"ח על ה"קמפיין אמריקאי לחרם תרבותי ואקדמי על ישראל" – USACBI. כמה מאנשי האקדמיה הישראלים שחתמו על דו"ח זה הם עמנואל פרג'ון מן האוניברסיטה העברית; רחל גיורא וד"ר ענת מטר מאוניברסיטת תל אביב; קובי סניץ מן הטכניון (עתה במכון וייצמן). בדו"ח זה נכתב:

ה-27 לדצמבר 2009 מציין את יום השנה לתחילת מבצע "עופרת יצוקה", המתקפה הישראלית בת עשרים ושניים הימים על האוכלוסייה השבויה בעזה, אשר הרגה 1400 אנשים, שליש מהם ילדים, ופגעה ביותר מ-5300. מלחמה זו על אוכלוסייה ענייה, פליטים ברובה, ישראל כיוונה לאזרחים, בהשתמשה בפצצות זרחן לבן, האסורות לפי החוק הבינלאומי, שללה מהם חשמל, מים ודברים בסיסיים אחרים, וניסתה להרוס את התשתית של החברה האזרחית הפלסטינית, כולל בתי חולים, מבני מנהל ומתקני או"מ. היא כיוונה גם למוסדות חינוך, כמו האוניברסיטה האיסלמית של עזה, משרד החינוך, ביה"ס האמריקאי הבינלאומי, לפחות עשרה בתי ספר של אונר"א ועשרות בתי ספר ומתקני חינוך אחרים.

דו"ח זה טוען שה"קמפיין אמריקאי לחרם תרבותי ואקדמי על ישראל" הוקם מיד לאחר מבצע "עופרת יצוקה" בהביאו יחדיו אנשי חינוך בעלי מצפון אשר לא היו מסוגלים לעמוד מנגד ולצפות בשתיקה במתקפה חסרת ההבחנה הישראלית על רצועת עזה ועל מוסדות החינוך שלה. היא טוענת שהצהרת USACBI היא קריאה לחרם על מוסדות תרבותיים ואקדמיים ישראלים ותמיכה בקריאה של "הקמפיין פלסטיני לחרם תרבותי ואקדמי על ישראל". הדו"ח מבקש מהתומכים להימנע משיתוף פעולה עם מוסדות ישראלים אשר אינם מתנגדים בקול רם למדיניות ישראל נגד פלסטין, לתמוך בחרם מלא על מוסדות ישראלים ברמה לאומית ובין-לאומית, לקדם אי-השקעה וביטול השקעות בישראל וממנה על ידי מוסדות אקדמיים בין-לאומיים, לפעול למען החלטות המגנות את מדיניות ישראל באיגודים תרבותיים, מקצועיים ואקדמיים ולתמוך במוסדות תרבותיים ואקדמיים פלסטיניים.

http://www.israel-academia-monitor.com/index.php?type=large_advice&advice_id=7514
<http://electronicintifada.net/v2/article10967.shtml>

7. מכתבה של ד"ר ענת מטר לביטול הגעה של אמנים לישראל

ד"ר ענת מטר מן החוג לפילוסופיה באוניברסיטת תל-אביב חתמה על מכתב פתוח של "הקמפיין הבריטי לסולידריות עם פלסטין" לקולג' קלאר, קיימברידג', ובו בקשה לבטל את הגעתם של אמנים לישראל. הנה קטע מן המכתב מ-31 באוקטובר 2009:

אמנים ומוזיקאים בפלסטין, השואבים השראה מהקמפיין שהביא לסיום האפארטהייד בדרא"פ, מבקשים מאנשי מצפון ברחבי העולם לא להופיע בישראל, כביטוי של סולידריות אתם. הם אינם עושים זאת ביד קלה, אולם כיוון שיותר מארבעים שנות שיחות לא הביאו לתוצאות משמעותיות במימוש החוק הבינלאומי וההומניטרי כדי לסייע לפלסטינים להשיג מדינה עצמאית.

המכתב ממשיך ומצהיר ש-27 בדצמבר יהיה יום השנה של אותו יום נורא בשנה שעברה שבו פתחה ישראל בהסתערות צבאית על האוכלוסייה הלכודה ברצועת עזה. כששאר העולם יזכור את הטבח של 1400 פלסטינים, מקהלתכם תופיע בעיר הבירה של הממשלה אשר ביצעה פעולות המוגדרות עתה פשעי מלחמה.

http://www.israel-academia-monitor.com/index.php?type=large_advice&advice_id=7382

8. עצומה נגד הסכם לשיתוף פעולה מדעי בין אוניברסיטת בן-גוריון לאוניברסיטת יוהנסבורג

את העצומה יזם ב-27 באוקטובר 2009 ארגון PACBI שהקים עומך ברגותי, סטודנט פלסטיני הלומד לתואר שני באוניברסיטת תל-אביב, ובה קריאה נגד שיתוף פעולה בין אוניברסיטת בן-גוריון לאוניברסיטת יוהנסבורג בדרום אפריקה, ועליה חתומים גם אנשי אקדמיה מיוהנסבורג. וזה לשון העצומה:

אנו מאמינים שהסכם זה גורם נזק לאוניברסיטה שלנו כיוון שהוא מתעלם מקריאת החברה האזרחית הפלסטינית להפסיק את שיתוף הפעולה עם אוניברסיטאות ישראליות המשתפות פעולה בהפרות זכויות אדם. אוניברסיטת בן-גוריון היא אחת שכזו. נשיאתה, רבקה כרמי, מתארת אותה כ"מוסד ציוני גאה", ופירושו שהוא תומך באידיאולוגיה של המדינה היהודית, השוללת מהפלסטינים חלק שווה באדמת הולדתם. אוניברסיטת בן-גוריון הציעה גם פטור חלקי מדרישות התואר לחברי הצבא הישראלי, ובכך היא מכופפת דרישות אקדמיות לצרכים של צבא המעורב בכיבוש אדמות פלסטיניות תוך הפרה של החלטות או"ם. אנו מוטרדים במיוחד שהאוניברסיטה חתמה על הסכם עם אוניברסיטת בן-גוריון בעת אשר הוצהר שהיא מחפשת דרכים חוקיות להעניש את ראש החוג למדעי המדינה שלה, ניב גורדון, על שכינה את ישראל מדינת אפרטהייד ועל תמיכתו בחרם בלתי-אליים של חברות ומוסדות ישראליים אשר מפרות זכויות אדם.

http://www.israel-academia-monitor.com/index.php?type=large_advice&advice_id=7382

<http://www.pacbi.org/etemplate.php?id=1118>

9. קריאה של ד"ר ניב גורדון לחרם על ישראל

מאמר שפרסם ד"ר ניב גורדון, ראש המחלקה לפוליטיקה וממשל באוניברסיטת בן-גוריון, באוגוסט 2009 בלוס אנג'לס טיימס, קרא לחרם בין-לאומי על ישראל. הוא השתמש בדוגמה של דרום אפריקה כדי להראות כיצד חרם כלל-עולמי יאלץ את ישראל לסיים את הכיבוש, שאותו השווה למשטר האפרטהייד.

http://www.israel-academia-monitor.com/index.php?type=large_advice&advice_id=7250

<http://articles.latimes.com/2009/aug/20/opinion/oe-gordon20>

ריאיון מוקלט עם ניב גורדון באנגלית:

<http://www.chicagopublicradio.org/Content.aspx?audioID=40191>

10. תמיכה של ד"ר אורי גורדון בחרם על ישראל (ההרצאה מצולמת בווידיאו)

אורי גורדון ממכון ערבה ללימודי סביבה, חבר ב"אנרכיסטים נגד הגדר" – קבוצה ישראלית התומכת במאבק הפלסטיני בגדה המערבית, הרצה ב-18 באוקטובר 2009 על תמיכתו בקמפיין BDS לחרם על ישראל ומדבר על ההישגים ועל המגבלות של מאמץ משותף זה מלבד נקודת המבט האנרכיסטית על השחרור הלאומי הפלסטיני וקמפיין BDS. גורדון הוא מחבר הספר *Anarchy Alive! Anti-authoritarian Politics from Practice to Theory*.

http://www.israel-academia-monitor.com/index.php?type=large_advice&advice_id=7328

<http://www.youtube.com/watch?v=SzC0TzwP398>

11. הרצאת פרופ' בנימין בית הלחמי למען חרם בין-לאומי על ישראל

ב-10-9 ביולי 2009 הרצה פרופ' בנימין בית הלחמי מן החוג לפסיכולוגיה באוניברסיטת חיפה וקיים אירוע חתימת ספר למען ה"קמפיין האמריקאי לציון יום השנה הרביעי לקריאת החברה האזרחית הפלסטינית ל-BDS" בושינגטון DC.

http://www.israel-academia-monitor.com/index.php?type=large_advice&advice_id=7163

<http://www.endtheoccupation.org/img/original/july9102009bw.jpg>

12. הצעה של UNISON לחרם על ישראל

ב-15 ביוני 2007 חתמו אנשי אקדמיה ישראלים על ההצעה, בהם ד"ר אהרון שבתאי ועמנואל פרג'ון (האוניברסיטה העברית), ד"ר ענת מטר וד"ר רחל גיורא (אוניברסיטת תל-אביב), ד"ר תקוה הוניג-פרנס וד"ר קובי סניץ (הטכניון, עתה במכון וייצמן למדע), ד"ר יוברט לויין, נינה מיורק ז"ל וד"ר חנה ספרן. עצומה זו נכתבה באנגלית, ובה נאמר:

אנו, אזרחים יהודיים ופלסטינים של ישראל, תומכים בהצעת UNISON להפעיל חרם כלכלי ותרבותי על ישראל. אנו משבחים הצעה זו, במיוחד לאור ההחלטה ההיסטורית של איגוד האוניברסיטאות והקולג'ים בבריטניה והצעות דומות של "אדריכלים למען שלום וצדק בפלסטין" וקונגרס האיגודים המקצועיים הדרום אפריקאיים. לפעולות כאלה יש השפעה מיידית בישראל. הן מקבלות סיקור נרחב באמצעי התקשורת המרכזיים ומספקים כלי יעיל ביותר במאבקנו המשותף להביא את הכיבוש לסיום צודק. אנו אזרחים ישראלים פעילים נגד כיבוש פלסטין בידי מדינתנו.

עצומה זו גם מגנה את התנהגות ישראל בעת המלחמה בעזה, את הקמת גדר ההפרדה וההתנחלויות הישראליות בגדה המערבית, את העובדה שהקהילה הבין-לאומית הענישה את הרשות הפלסטינית על בחירת חמאס ואת העובדה שאנשים עדיין משקיעים בישראל.
http://www.israel-academia-monitor.com/index.php?type=large_advice&advice_id=5422
<http://www.labournet.net/world/0706/israelet1.html>

13. הצהרת פול וקסלר מאוניברסיטת תל אביב על תמיכתו בחרם בין-לאומי על ישראל – BDS

ב-23 בפברואר 2003 הביע פול וקסלר מן החוג לבלשנות באוניברסיטת תל-אביב את רצונו שאוניברסיטת ייל תבטל את השקעותיה בישראל: "אני מעדיף את החרם, אף שאני אהיה אחד מהקרבנות המיידיים שלו. אני מאחל לכם מזל רב במאמצים להציל את ישראל ואת היהודים מעצמם".
http://www.israel-academia-monitor.com/index.php?type=large_advice&advice_id=240
www.yaledivestmentnews.org/wexler.html

14. חתימת פרופסורים ומרצים בכירים באוניברסיטאות בישראל על עצומה לעצור השקעות בישראל ובחברות אמריקאיות המוכרות נשק לישראל.

חמישה פרופסורים ומרצים בכירים באוניברסיטאות בישראל הצטרפו לחברי סגל MIT ואוניברסיטת הארווארד וחתמו ב-15 במאי 2002 על עצומה המאיצה בשני מוסדות אלו בבוסטון לעצור השקעות בישראל ובחברות אמריקאיות המוכרות נשק לישראל. העצומה נכתבה באנגלית, וחתמו עליה פרופ' יעקב כתרילאל (הטכניון), פרופ' רחל גיורא (אוניברסיטת תל-אביב, החוג לבלשנות), פרופ' נעמי שיר (אוניברסיטת בן-גוריון, החוג לבלשנות), פרופ' עמנואל פרג'ון (האוניברסיטה העברית, החוג למתמטיקה). הנה המאמץ האחרון שמטרתו לחקות את הבידוד הבין-לאומי של דרום אפריקה בשלטון האפרטהייד ולהעתיקו לישראל:
http://www.israel-academia-monitor.com/index.php?type=large_advice&advice_id=110
<http://muslimvillage.com/story.php?id=449>

15. חתימת אווה יבלונקה על עצומה בעיתון האנגלי The Guardian לחרם אקדמי על ישראל

בהצהרתה של יבלונקה, נירוביולוגית באוניברסיטת תל-אביב, שפורסמה במאי 2002, נאמר: "אני חושבת שזה צריך לבוא מכל הצדדים. אתה לא יכול להגיד 'אל תיגע בי, אני אקדמאי קדוש'".

בעקבותיה חתמו גם הפרופסורים טניה ריינהרט ז"ל, צבי רזי, סמדר לביא, רחל גיורא, דני עמית ז"ל, ד"ר איריס בר, ד"ר חגי כתרילאל וד"ר אילן פפה.
ההיסטוריון צבי רזי מנמק את חתימתו:

חתמתי משום שאני חושב שאי אפשר שמדינה שהיא כמעט נאצית, שמבצעת פשעי מלחמה חמורים, תמשיך להתנהל על מי מנוחות. העצומה קוראת להפסקת המימון המוסדי, שהולך למכוני מחקר אסטרטגי, למחקר ביולוגי ומחקרים בפיסיקה. כל אלה עוסקים רבות בפיתוח ושכלול כלי משחית. כלומר, בשיפור יכולת המלחמה של ישראל.
http://israel-academia-monitor.com/index.php?type=large_advice&advice_id=7683
<http://www.haaretz.co.il/hasite/pages/ShArtPE.jhtml?itemNo=155549>

16. חברי סגל אקדמי ישראליים חותמים על עצומה בתמיכה במרצים וסטודנטים המסרבים לשרת בשטחים הפלסטינים

עצומה זו יצאה בשנת 2002, וחתמו עליה 358 אקדמאים ישראליים (שמותיהם מופיעים בנספחים). וזה לשון העצומה:

אנו חברי סגל מהאוניברסיטאות מביעים בזאת את תמיכתנו והערכתנו לסטודנטים ומרצים המסרבים לשרת כחיילים בשטחים הכבושים. שרות זה כרוך לעתים קרובות מדי בביצוע פקודות שאין להן מקום בחברה דמוקרטית המאמינה כי כל אדם נברא בצלם. מזה 35 שנה, מוחזק עם שלם של שלשה וחצי מליון איש ללא זכויות אדם בסיסיות. הכיבוש והשליטה על עם אחר הביאו את מדינת ישראל אל המצב בו היא נמצאת היום. ללא הצהרה ישראלית על סיום הכיבוש המלווה במעשים - ולו גם מעשים חז-צדדיים, אין מלחמה זאת מלחמה על הבית כי אם על המשך הדיכוי והמשך מפעל ההתנחלויות. אנו מביעים בזאת את נכונותנו לעזור ככל יכולתנו לסטודנטים שכתוצאה מסירובם לשרת בשטחים יתקלו בקשיים לימודיים, כלכליים או מינהליים ואנו קוראים לקהילת האוניברסיטה לתמוך בסרבנים. סטודנטים מוזמנים ליצור קשר עם כל אחד מהחתומים למעלה.

חברי סגל המעוניינים להצטרף מוזמנים לכתוב ל-anatbi@post.tau.ac.il

http://www.seruv.org.il/UniversitySupportHeb_Print.asp

לפני כשנתיים הוסרו מאתר "סירוב" שמות החותמים, אך באתר 'מוניטור האקדמיה הישראלית' ניתן למצוא את שמותיהם כפי שהוצגו במקור:

http://israel-academia-monitor.com/index.php?type=large_advice&advice_id=3105

17. אנשי אקדמיה ישראלים חתומים על הצהרה המגנה תמיכה ישראלית במלחמה שמנהלת ארצות הברית בעיראק

על העצומה חתמו אנשי אקדמיה ישראלים אשר שמותיהם מופיעים בנספחים בסוף החיבור. בהצהרה פומבית זו אשר נכתבה באנגלית ונחתמה ב-23 בספטמבר 2002 נאמר: הממשלה הישראלית עלולה לתכנן פשעים נגד האנושות. אנו, חברים באקדמיה הישראלית, נחרדים ע"י הגידול בתוקפנות האמריקאית נגד עיראק וע"י התמיכה הנלהבת בה של המנהיגות הפוליטית הישראלית. אנו מודאגים עמוקות מהסימנים ש"ערפל המלחמה" עשוי להיות מנוצל ע"י הממשלה הישראלית לביצוע פשעים נוספים נגד העם הפלסטיני, עד לטיהור אתני מלא.

http://www.israel-academia-monitor.com/index.php?type=large_advice&advice_id=120

<http://www.nimn.org/Perspectives/international/000130.php?section>

נספח א' - דו"ח סילבוסים, מדעי המדינה, תשס"ט

היחס לציונות וללאומיות בחוגים למדע המדינה באוניברסיטאות השונות בישראל – מבוסס על מחקר סילבוסים שנערך בחודש מאי 2008 והוגש לנשיא המדינה מר שמעון פרס. הדו"ח נערך בליווי אקדמי של ד"ר אודי לבל וד"ר רן ברץ.

1. המחקר ההיסטורי של התפתחות הלאומיות

בעשורים האחרונים מתנהל בעולם האקדמי במערב מאבק רעיוני בסוגיית הלאומיות. מצד אחד יש הרואים בלאומיות אידיאולוגיה מודרנית שהתפתחה באירופה מסוף המאה ה-18. החוקרים הבולטים של גישה זו הם בנדיקט אנדרסון, ארנסט גלנר, אריק הובסבאום ואלי כדורי. למרות הבדלים מסוימים בגישותיהם הגרעין המשותף להם הוא התפיסה שלפיה הלאומיות היא תוצר של התקופה המודרנית ולא הייתה קיימת בעידנים קודמים. בנדיקט אנדרסון סבור שהתפשטות הלאומיות במאות האחרונות נבעה מתפוצת השפה ומהפכת הדפוס. גלנר תולה את התפשטות התופעה בצורך של החברה התעשייתית לגדול בקצב מהיר, והובסבאום עוסק בביקורת מרקסיסטית על הלאומיות.

מצד אחר ניצבת גישה קוטבית, ולפיה הלאומיות היא תופעה מודרנית רק למראית-עין, וזהויות לאומיות של מאות אלפי שנים התגבשו ועוצבו מחדש בלאומיות המודרנית. החוקרים הבולטים כאן הם אנתוני ד' סמית ואדריאן הסטינג. סמית כינה גישה זו "הגישה האתנו-סימבולית". לדבריו, הטענה שהלאומיות היא המצאה מודרנית משוללת יסוד, והוא מציין ארבעה עמים שההיסטוריה שלהם מוכיחה את קיומה של הלאומיות כבר בעת העתיקה: הפרסים, היוונים, הארמנים והיהודים. לשיטתו, העם היהודי הוא הדוגמה המובהקת לקיומה של אומה בעלת רציפות היסטורית של אלפי שנים. עוד חוקרים בולטים המחזיקים בתפיסה דומה (גם אם שונה בכמה פרטים) הם ג'ון ארמסטרונג וקליפורד גירץ הסבורים שלאומים התקיימו אלפי שנים במתכונת דומה לזו שקיימת היום.

במחקר נבדק מספר האזכורים וההפניות לכל אחת משתי הגישות בסילבוסים העוסקים בנושאים הקשורים לחקר הלאומיות. הממצאים מראים שהחוגים למדעי המדינה מקדמים בבירור את הגישה הרואה בלאומיות המצאה מודרנית. לא זו בלבד, אלא למרות דרישת הפתיחות הרעיונית והפלורליזם האינטלקטואלי מתבצעת הדרה ודחיקה לשוליים של הגישה הרואה בלאומיות את הפנים המודרניות של זהויות עתיקות.

התוצאות לפי חלוקה לאוניברסיטאות:

האוניברסיטה העברית:

מס' הופעות בקורסים	הגישה האתנו-סימבולית	מס' הופעות בקורסים	אסכולת הלאומיות כהמצאה מודרנית
0	אנתוני סמית	3	בנדיקט אנדרסון
0	אדריאן הסטינגז	4	ארנסט גלנר
0	ארמסטרונג	4	אריק הובסבאום
0	קליפורד גירץ	0	אלי כדורי
0	סה"כ	11	סה"כ

אוניברסיטת בן-גוריון:

מס' הופעות בקורסים	הגישה האתנו-סימבולית	מס' הופעות בקורסים	אסכולת הלאומיות כהמצאה מודרנית
0	אנתוני סמית	2	בנדיקט אנדרסון
0	אדריאן הסטינגז	2	ארנסט גלנר
0	ארמסטרונג	3	אריק הובסבאום
0	קליפורד גירץ	0	אלי כדורי
0	סה"כ	7	סה"כ

אוניברסיטת חיפה:

מס' הופעות בקורסים	הגישה האתנו-סימבולית	מס' הופעות בקורסים	אסכולת הלאומיות כהמצאה מודרנית
1	אנתוני סמית	4	בנדיקט אנדרסון
0	אדריאן הסטינגז	1	ארנסט גלנר
0	ארמסטרונג	3	אריק הובסבאום
0	קליפורד גירץ	0	אלי כדורי
1	סה"כ	5	סה"כ

אוניברסיטת תל אביב:

מס' הופעות בקורסים	הגישה האתנו-סימבולית	מס' הופעות בקורסים	אסכולת הלאומיות כהמצאה מודרנית
2	אנתוני סמית	1	בנדיקט אנדרסון
0	אדריאן הסטינגז	1	ארנסט גלנר
0	ארמסטרונג	1	אריק הובסבאום
0	קליפורד גירץ	0	אלי כדורי
2	סה"כ	3	סה"כ

אוניברסיטת בר אילן:

מס' הופעות בקורסים	הגישה האתנו-סימבולית	מס' הופעות בקורסים	אסכולת הלאומיות כהמצאה מודרנית
8	אנתוני סמית	4	בנדיקט אנדרסון
0	אדריאן הסטינגז	5	ארנסט גלנר
0	ארמסטרונג	6	אריק הובסבאום
0	קליפורד גירץ	1	אלי כדורי
8	סה"כ	16	סה"כ

סיכום של כל האוניברסיטאות:

מס' הופעות בקורסים	הגישה האתנו-סימבולית	מס' הופעות בקורסים	אסכולת הלאומיות כהמצאה מודרנית
11	אנתוני סמית	14	בנדיקט אנדרסון
0	אדריאן הסטינגז	13	ארנסט גלנר
0	ארמסטרונג	14	אריק הובסבאום
0	קליפורד גירץ	1	אלי כדורי
11	סה"כ	42	סה"כ

2. פילוסופיה פוליטית בדבר תיאוריות של צדק, מוסר וסדר חברתי רצוי

אם תחום המחקר ההיסטורי של התפתחות הלאומיות עוסק במצוי, הרי הפילוסופיה הפוליטית מתמקדת בהקשרה הלאומי בתחום הרצוי, כלומר בשאיפה לפתח פרדיגמות וגישות המגדירות את היחס הראוי והמוסרי שבין היחיד לקולקטיב (ובכלל זה העם, הלאום, המדינה ועוד). גם בנושא זה יש מחלוקת אידיאולוגית-רעיונית עמוקה המחלקת את המחקר לשלוש גישות עיקריות:

א. ליברליזם חד-ממדי, שלפיו יש להפריד הפרדה מוחלטת בין היחיד למדינה ולכונן מדינה ניטראלית מבחינה ערכית, כלומר מדינה שאיננה מקדמת ערכים אלא רק מגנה על זכויות הפרט. ההוגה הבולט של גישה זו הוא פרופ' **ג'ון רולס**, מחבר הספר 'תיאוריה של צדק'. עוד חוקרים חשובים הנוקטים בגישה זו הם הפרופסורים **יורגן הברמאס** ו**יולי תמיר**. טענתם העיקרית על הלאומיות היא שעל המדינה להיות חסרת פניות והעדפות בכל הנוגע להקצאת משאבים והבנייה תרבותית. משמעות גישה זו בהקשרה הישראלי היא שהמדינה הראויה היא מדינת כל אזרחיה ולא מדינה יהודית.

ב. גישה קהילתנית הגורסת שיש לחזק את תחושת הזיקה לקהילה, אך בד בבד ליצור תחושה של קהילה גם במדינה כולה, כלומר לפעול למען המדינה כקהילה גם במחיר של ויתור או של הגבלת שאיפות אינדיבידואליות כגון מימוש עצמי בכל תחום או חופש דיבור מוחלט. הקהילתנות מדגישה את האופי האחדותי של הקהילה ואת התלות של הפרט בה, ומכאן מחויבותו כלפיה. לפי הקהילתנות, כל אדם קשור לבני אדם אחרים, לקהילות שונות, להיסטוריה מסוימת ולמקום מסוים. השתייכות זו היא חלק מהגשמתו העצמית ומרכיב חשוב בזהותו העצמית. חוקרים בולטים בגישה זו הם הפרופסורים **מייקל סנדל** ו**אלסיידר מקינטאיר**. גישה זו בהקשרה הישראלי מכירה בזכותה של מדינת ישראל לשמור על זהותה כמדינה יהודית.

ג. גישה רב-תרבותית, שהיא גישת ביניים בין הליברליזם הרולסיאני לקהילתנות. החוקרים הבולטים בגישה זו הם הפרופסורים **מייקל וולצר** ו**צ'רלס טיילור**. טענתם העיקרית היא שעל המדינה לפעול לשימור כלל הזהויות התרבותיות והלאומיות שבקרבה ולקידומן, ובכלל זה גם תרבות הרוב. אף אסכולה זו מכירה בזכותה של ישראל לשימור זהותה כמדינה יהודית לצד שימור זהויות תרבותיות של מיעוטים החיים בקרבה.

בין שלוש הגישות שנבחנו יש הבדלים רבים, ואף בתוך אותן אסכולות ניכרים הבדלים בין ההוגים, אולם בהכללה ניתן לומר שהגישה הראשונה שוללת עקרונית את זכותה של מדינת ישראל להתקיים כמדינה יהודית, ואילו הגישה השנייה והגישה השלישית מכירות בזכותה זו. לכן לצורך מחקר זה העמדנו יחדיו את שתי האסכולות האחרונות, ונבחן מספר ההופעות של רולס, הברמאס ותמיר מצד אחד כנגד מקינטאיר, סנדל, וולצר וטיילור מצד אחר.

התוצאות לפי חלוקה לאוניברסיטאות:

האוניברסיטה העברית:

מס' הופעות בקורסים	גישה ב' ו-ג'	מס' הופעות בקורסים	גישה א'
1	אלסדייר מקינטאיר	4	ג'ון רולס
1	מייקל סנדל	0	יורגן הבראמס
1	מייקל וולצר	1	יולי תמיר
1	צ'רלס טיילור		
4	סה"כ	5	סה"כ

אוניברסיטת בן-גוריון:

מס' הופעות בקורסים	גישה ב' ו-ג'	מס' הופעות בקורסים	גישה א'
0	אלסדייר מקינטאיר	5	ג'ון רולס
0	מייקל סנדל	2	יורגן הבראמס
0	מייקל וולצר	0	יולי תמיר
1	צ'רלס טיילור		
1	סה"כ	7	סה"כ

אוניברסיטת חיפה:

מס' הופעות בקורסים	גישה ב' ו-ג'	מס' הופעות בקורסים	גישה א'
0	אלסדייר מקינטאיר	1	ג'ון רולס
0	מייקל סנדל	0	יורגן הבראמס
1	מייקל וולצר	0	יולי תמיר
0	צ'רלס טיילור		
1	סה"כ	1	סה"כ

אוניברסיטת תל אביב:

מס' הופעות בקורסים	גישה ב' ו-ג'	מס' הופעות בקורסים	גישה א'
0	אלסדייר מקינטאיר	2	ג'ון רולס
0	מייקל סנדל	4	יורגן הבראמס
2	מייקל וולצר	2	יולי תמיר
1	צ'רלס טיילור		
3	סה"כ	8	סה"כ

אוניברסיטת בר אילן:

מס' הופעות בקורסים	גישה ב' ו-ג'	מס' הופעות בקורסים	גישה א'
0	אלסדייר מקינטאיר	2	ג'ון רולס
0	מייקל סנדל	1	יורגן הבראמס
0	מייקל וולצר	0	יולי תמיר
0	צ'רלס טיילור		
0	סה"כ	3	סה"כ

סיכום של כל האוניברסיטאות:

מס' הופעות בקורסים	גישה ב' ו-ג'	מס' הופעות בקורסים	גישה א'
1	אלסדייר מקינטאיר	14	ג'ון רולס
1	מייקל סנדל	7	יורגן הבראמס
4	מייקל וולצר	3	יולי תמיר
3	צ'רלס טיילור		
9	סה"כ	24	סה"כ

3. היחס הישיר לציונות ולסכסוך בין התנועה הלאומית היהודית ובין התנועה הלאומית הפלשתינית.

החלק השלישי של מחקר זה בחן נושאים הקשורים ישירות לסוגיות של הציונות עצמה ולסכסוך הישראלי-ערבי.

החוקרים הבולטים המייצגים את הגישה האנטי-ציונית שנבחנו במחקר זה הם הפרופסורים ברוך קימרלינג, אורי רם ואדוארד סעיד. קימרלינג ידוע בטענותיו נגד המפעל הציוני מתוך פרספקטיבות "פוסט-קולוניאליות". לשיטתו, הגעתם של היהודים לארץ ישראל דומה לקולוניאליזם הקלאסי, וטענתו היא שהמתיישבים היהודים פעלו להדרת אוכלוסיית הילידים, קרי, הערבים שגרו בארץ ישראל.

רם היה אחד מהחוקרים שהחדירו וקידמו את מושג הפוסט-ציונות אל לב השיח האקדמי והתרבותי בישראל, והוא זוכה לבמה נרחבת בחוגים למדע המדינה.

אדוארד סעיד, מחבר הספר 'אוריינטליזם', הוביל את השיח האנטי-ישראלי בעולם האקדמי כולו, ורעיונותיו מקודמים גם בישראל. סעיד הסתכסך לאחר הסכמי אוסלו עם יאסר ערפאת משום שלטענתו הדבר הוביל לויתור ערבי על זכות השיבה.

כנגד חוקרים אלו נבחנה נוכחותם של הוגים ציונים חשובים בני זמננו: הפרופסורים רות גביזון, אמנון רובינשטיין ושלמה אבינרי. גביזון פרסמה מאמרים רבים העוסקים בשילוב שבין זהותה של מדינת ישראל כמדינה יהודית ובין היותה דמוקרטית וניסחה בין השאר את אמנת גביזון-מזן. אמנון רובינשטיין חיבר את הספר "ישראל ומשפחת העמים", מן החיבורים החשובים במאבק על הלגיטימיות של מדינת ישראל ברחבי העולם כמדינה יהודית. שלמה אבינרי, חתן פרס ישראל למדעי המדינה, חיבר בין השאר את הספר "הרעיון הציוני לגונויו", ולאחרונה פרסם ביוגרפיה על הרצל.

התוצאות לפי חלוקה לאוניברסיטאות:

האוניברסיטה העברית:

מס' הופעות בקורסים	חוקרים ציונים	מס' הופעות בקורסים	חוקרים אנטי-ציונים
0	רות גביזון	2	ברוך קימרלינג
1	שלמה אבנרי	1	אורי רם
0	אמנון רובינשטיין	0	אדוארד סעיד
1	סה"כ	3	סה"כ

אוניברסיטת בן-גוריון:

מס' הופעות בקורסים	חוקרים ציונים	מס' הופעות בקורסים	חוקרים אנטי-ציונים
1	רות גביזון	4	ברוך קימרלינג
0	שלמה אבנרי	3	אורי רם
0	אמנון רובינשטיין	2	אדוארד סעיד
1	סה"כ	9	סה"כ

אוניברסיטת חיפה:

מס' הופעות בקורסים	חוקרים ציונים	מס' הופעות בקורסים	חוקרים אנטי-ציונים
1	רות גביון	7	ברוך קימרלינג
0	שלמה אבנרי	0	אורי רם
0	אמנון רובינשטיין	2	אדוארד סעיד
1	סה"כ	9	סה"כ

אוניברסיטת תל אביב:

מס' הופעות בקורסים	חוקרים ציונים	מס' הופעות בקורסים	חוקרים אנטי-ציונים
1	רות גביון	5	ברוך קימרלינג
0	שלמה אבנרי	0	אורי רם
0	אמנון רובינשטיין	2	אדוארד סעיד
1	סה"כ	5	סה"כ

אוניברסיטת בר אילן:

מס' הופעות בקורסים	חוקרים ציונים	מס' הופעות בקורסים	חוקרים אנטי-ציונים
3	רות גביון	5	ברוך קימרלינג
0	שלמה אבנרי	6	אורי רם
0	אמנון רובינשטיין	0	אדוארד סעיד
3	סה"כ	11	סה"כ

סיכום כל האוניברסיטאות:

מס' הופעות בקורסים	חוקרים ציונים	מס' הופעות בקורסים	חוקרים אנטי-ציונים
6	רות גביון	23	ברוך קימרלינג
1	שלמה אבנרי	10	אורי רם
0	אמנון רובינשטיין	4	אדוארד סעיד
7	סה"כ	37	סה"כ

4. רשימת הקורסים שנבחנו (סך הכול 36 קורסים):

האוניברסיטה העברית:

מבוא למדע המדינה מושגים וגישות. ד"ר גייל טלשיר.
מבוא למדע המדינה מושגים וגישות. ד"ר דן מיוזובניק.
מחשבה מדינית מודרנית. ד"ר אפרים פודוקסיק.
מחשבה מדינית בת זמננו. פרופ' אבנר דה-שליט.
מבוא היסטורי לפוליטיקה בת זמננו. פרופ' מריו שניידר.
המערכת הפוליטית בישראל. ד"ר שאול שנהב.

אוניברסיטת בן-גוריון:

מבוא לפוליטיקה וממשל. ד"ר איילת הראל-שלי
מבוא היסטורי לפוליטיקה בת זמננו. ד"ר עדו נבו.
תיאוריות פוליטיות בנות זמננו. גב' מיכל גבעוני.
מחשבה פוליטית במאה ה-20. ד"ר דני פילק.
דמוקרטיה, שיטה ורעיון. ד"ר הנרייטה דהאן כלב.
מבוא למערכת הפוליטית. ד"ר דני פילק.
פרספקטיבות על הסכסוך הישראלי ערבי. ד"ר לורן בסון.
אוניברסיטת חיפה (באוניברסיטה זו יש מיעוט יחסי של קורסים בנושאי לאומיות וציונות):
מבוא לרעיון המדיני – מחשבה פוליטית. ד"ר גל גרזון.
מבוא לממשל ופוליטיקה. ד"ר אנדריי עשת (משנת 2006). לא היה אפשר לקבל את
הסילבוס של השנה).
מבוא לממשל ופוליטיקה. ד"ר ישראל ויסמל-מנור (משנת 2007).
אתיקה ופוליטיקה בעת קונפליקט. ד"ר אנבל הרצוג.
הפלשתינים בישראל. פוליטיקה במשבר. ד"ר אסעד גאנם.
תהליכי שינוי בפוליטיקה הישראלית. מר אלי נחמיאס.

אוניברסיטת תל אביב:

מבוא למחשבה פוליטית. ד"ר תמי מייזלס.
מחשבה מדינית בת זמננו. ד"ר אייל חוברס.
פוליטיקה השוואתית. ד"ר חני לרנר.
פוליטיקה של יצירת חוקות. ד"ר חני לרנר.
רב תרבותיות, דמוקרטיה רפובליקאנית ועתיד הלאומיות. ד"ר אלברטו ספקטורוסקי.
פוליטיקה ומשטר בישראל. פרופסור יואב פלד.
פוליטיקה ומשטר בישראל. ד"ר אמאל ג'מאל.
אוניברסיטת בר אילן:

תולדות המחשבה המדינית. ד"ר אייל ברנדייס.
חברה, תרבות ופוליטיקה בעידן החדש – 1500 2000. ד"ר מירב משאלי-רם.
חברה, תרבות ופוליטיקה בעידן החדש – 1500 2000. פרופ' עמיקם נחמני.
אתניות: פוליטיקה וסכסוך. פרופסור עמיקם נחמני.
תקשורת וזהות לאומית. ד"ר יעקב ידגר.
אינטרנט, תקשורת ולאומיות. ד"ר נאוה כהן-אביגדור.
אידיאולוגיה ומשטר בעידן המודרני. ד"ר שלמה פרלה.
פוליטיקה ישראלית. ד"ר אפרת קנולר.
פוליטיקה ישראלית. ד"ר אשר כהן.
פוליטיקה ישראלית. ד"ר אייל ברנדייס.

**נבחנו קורסים מקבילים העוסקים באותם נושאים אך בעלי שמות שונים במקצת
מהאוניברסיטאות תוך השלמה של קורסים ייחודיים לכל אוניברסיטה ואוניברסיטה ועוסקים
בנושאים הרלוונטיים.**

נספח ב' - סילבוס הקורס "מבוא לפוליטיקה וממשל"

אוניברסיטת בן גוריון, תשס"ט

סמסטר א' 9002-8002, התשס"ט
קוד קורס 1620-1-831

מבוא לפוליטיקה וממשל

ד"ר אילת הראל-שלו

מתרגלים: נועה סלור, מיכל צביאלי, עודד רענן

פרטי התקשרות עם המרצה:

שעת קבלה: יום ב', שעה: 11:00-12:00

(או במועד אחר בתאום מראש)

E-mail: ayeleths@bgu.ac.il

מטרת הקורס

מטרת קורס מבוא זה הוא לפתוח צוהר ראשוני למחקר המדעי ולמחשבה הביקורתית אודות הפוליטיקה. במהלך הקורס נרכוש כלים מתאימים לכתיבה מדעית ונדון במושגים בסיסיים ובגישות התיאורטיות העיקריות במחקר הפוליטי. דגש יושם על שלוש גישות בסיסיות הרווחות במדע המדינה להבנת המושג "מדינה" ולניתוח היחסים שבין המדינה, על מוסדותיה השונים, לבין החברה על מרכיביה. בהתאמה, תשומת לב מיוחדת תינתן לדיון על דמוקרטיה, אזרחות ומדינת הלאום. בנוסף, חלק מהותי מהמיומנויות שתרכשנה בקורס יהיו קריאת טקסטים אקדמיים וכתיבה מדעית.

מטלות הקורס:

1. נוכחות בהרצאות, בסרטים ובתרגילים והשתתפות פעילה בשיעורים. החומרים שמועברים בהרצאות ובתרגילים נושקים – אך אינם זהים. מטרת התרגיל הוא לעזור לתלמידים בקריאת והבנת החומרים הביבליוגרפיים. [נוכחות בתרגיל היא חובה. ללא מילוי חובת הנוכחות לא ניתן לגשת למבחן]. ציון עובר בקורס הוא 70.
2. קריאה שוטפת של החומר הביבליוגרפי. מפאת מחסור בזמן תרגול, רק חלק ממאמרי החובה בקורס יידונו בתרגיל. על הסטודנט לקרוא את כל רשימת קריאת החובה ועל חומר זה הוא יבחן בסוף הסמסטר. אנו מצפים מהסטודנטים ידע מספיק בקריאת אנגלית בכדי להגיע להבנה בסיסית של הטקסטים. במהלך הקורס אנו – צוות הקורס – נעבוד יחדיו בכדי להקנות לתלמידים את מיומנויות הקריאה והכתיבה האקדמית.
3. הגשת שש מטלות ביניים במהלך הסמסטר [60% מהציון].
4. מבחן מסכם [40% מהציון]. ציון עובר במבחן המסכם הינו 56.
5. בנוסף, לפני השיעור/התרגיל יועלה קובץ באתר האינטרנט של הקורס, שיכלול הגדרות וחומרי עזר. הסטודנטים מתבקשים להתעדכן כל שבוע בקבצים שיועלו לקראת השיעור ו/או התרגיל, להדפיסם ולהביאם לכיתה.
6. מומלץ מאוד – לשם העלאת רמת הדיונים שיערכו בשיעור/תרגיל בסוגיות אקטואליות שונות, הסטודנטים מתבקשים לקריאה יומית של עיתון הארץ, ובנוסף, לעיין באחד מהשבועונים הבינלאומיים דוגמת: Time, Newsweek, Economist.

מבנה הקורס ורשימת קריאה

1. מבוא – גבולותיה המשתנים של הפוליטיקה

האם מדע המדינה הוא מדע?

Phillips W. Shively, *The Craft of Political Research*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall, 1990. pp. 1-12.

Kenneth Hoover. *The Elements of Social Scientific Thinking*. New York: St. Martin's, 1992. pp. 3-13.

דיווד מארש ופול פרלונג. "העור, לא הבגד: אונטולוגיה ואפיסטמולוגיה במדע המדינה" מתוך דיווד מארש וג'רי סטוקר (עורכים) **תיאוריות וגישות במדע המדינה**. רעננה: האוניברסיטה הפתוחה, 2005. עמ' 29-51.

על מדע המדינה

ברוך זיסר, "מדע החברה והפילוסופיה של המדע" פרק 2, מתוך **מדע המדינה לגונוני**, ברוך זיסר (עורך), תל-אביב: או"פ, 1993, סרוק באתר, עמ' 149-157.

מקס ובר, "טיפוסים של סמכות ותיאום מחייב", סרוק באתר, עמ' 34-48.

קרל פופר, "מדע: השערות והפרכות", מתוך **מדע המדינה לגונוני**, ברוך זיסר (עורך), תל-אביב: או"פ, 1993, 182-212.

2. גישות שונות למחקר הפוליטי:

מושגי יסוד – תיאוריות וגישות

חברט מיכלס, "חוק הברזל של האוליגרכיה". **מדינה וחברה: סוגיות בסוציולוגיה פוליטית**, א', 174-178.

קארל מארכס, "המאניפסט הקומוניסטי", בתוך: אברהם יסעור, צבי רענן (עורכים), **קארל מארכס - מבחר כתבים פוליטיים** (אוניברסיטת חיפה, 1983), עמ' 161-179. לחילופין, ניתן לקרוא את קארל מארכס ופרידריך אנגלס "מניפסט של מפלגה קומוניסטית", מתוך המקראה הישנה, עמ' 53-60.

חברט דאהל, "ממשלות ואופוזיציות", בתוך: ש"נ איזנשטדט, ע' גוטמן, י' עצמון, **מדינה וחברה: סוגיות בסוציולוגיה פוליטית**, חלק ב' (עם עובד, 1976), עמ' 52-82.

גטאנו מוסקה, "המעמד השליט", בתוך: ש.נ. איזנשטדט, ע. גוטמן, י' עצמון, **מדינה וחברה: סוגיות בסוציולוגיה פוליטית**, חלק א' (עם עובד, 1976), עמ' 159-173.

התפתחות הדומיננטיות של התיאוריות

תדה סקוצ'פול, החזרתה של המדינה לתמונה: אסטרטגיות ניתוח במחקר העכשווי" מתוך **מדע המדינה לגונוני**, ברוך זיסר (עורך), תל-אביב: או"פ, 1993, עמ' 521-542.

Tony Smith, "The Dependency Approach" in Howard Wiarda, *New Directions in Comparative Politics* (Boulder, CO: Westview Press, 1991), pp. 118-130.

Samuel Huntington, "The Change to Change: Modernization, Development, and Politics" *Comparative Politics* April 1971, pp. 283-298.

Migdal, Joel, Atul Kohli and Vivienne Shue (Eds) *State Power and Social Forces: Domination and Transformation in The third world* (Cambridge University Press: 1994), pp. 1-4, 7-30.

3. עוצמה ופוליטיקה:

הקדמה כללית:

ברוך קימרלינג, בין מדינה לחברה: סוציולוגיה של הפוליטיקה (כרך א'), עמ' 83-124.
Lukes Steven, Power Macmillan, 1974, pp. 9-25.

העוצמה כיצע ותרבות:

אדוארד סעיד, אוריינטליזם, הקדמה (סרוק).
Samuel Huntington, "The Clash of Civilizations" Foreign Affairs 72 (3) 1993, pp. 22-49.
או בעברית – סמואל הנטינגטון, "התנגשות הציוויליזציות" תכלת, מס' 9 (אביב 2000), עמ' 129-157. סרוק.

טרור כעוצמה:

Frantz Fanon, Black skin, white masks translated by Charles Lam Markmann, Grove Press, 1967.
Frantz Fanon, The wretched of the earth, translated by Constance Farrington, Penguin Books, 1967.
במהדורה העברית: פרנץ פאנון, מקוללים עלי אדמות בבל, 2006. עמ' 65-43.

התפיסה הליברלית (רשות בלבד):

ג'ון סטוארט מיל, על החירות, מתוך מחשבה מדינית, עמ' 393-356.
מישל פוקו, "תולדות השיגעון בעידן התבונה", מתוך תולדות המחשבה המדינית, עמ' 562-535.
גל גרזון, ליברליזם, "ידע ומשמעות: מישל פוקו", עמ' 209-223, ו"שעבוד כלכלי: קרל מרקס", עמ' 184-169.
Robert A. Dahl, Modern Political Analysis, chapters 2, 3, 4.

4. תורת המשטרים:

משטרים: התפתחות, מודלים שונים: דמוקרטיה ליברלית לעומת דמוקרטיה לא-ליברלית
חואן לינץ ואלפרד סטפן – (Linz ו Stepan) סיווג משטרים (טבלת סיווג המשטרים הועלתה לאתר הקורס).
חברט דאהל, [שוב!] "ממשלות ואופוזיציות", בתוך: ש"נ איזנשטדט, ע' גוטמן, י' עצמון, **מדינה וחברה: סוגיות בסוציולוגיה פוליטית**, חלק ב' (עם עובד, 1976), עמ' 82-52. ראו במיוחד טבלת סיווג משטרים!
יוסי יונה, "דמוקרטיה" מתוך אי-שיוויון (עורכים: אורי רם וניצה ברקוביץ), הוצאת הספרים של בן-גוריון בנגב, 2006, 115-108.

Robert A. Dahl, Modern Political Analysis, chapters 5, 6, and 7, pp. 49-81.
Fareed Zakaria, "The Rise of Illiberal Democracy." Foreign Affairs, Vol. 76, Issue 6 (nov.-dec. 1997), pp. 22-43.
Samuel Huntington, "Democracy's Third Wave", Journal of Democracy Spring 1991, pp. 12-34.

5. תפיסת האזרחות המודרנית:

אזרחות והתאזרחות:

נעמה כרמי, חוק השבות: זכויות הגירה וגבולותיהן, הוצ' אוניברסיטת תל-אביב, 2003.
פרקים נבחרים (סרוק).

התנגדות פוליטית:

חיים כהן, "הזכות והחובה להתנגד לשלטון", עמ' 212-243 (סרוק).

שלמה אבינרי, "ציות ודמוקרטיה", עמ' 165-181 (סרוק).

השתתפות פוליטית:

ארונדטי רוי, "מירב טובת הכלל", מתוך: הסוף המושלם יהיה מוות. זמורה ביתן, 1999.

6. דעת קהל ותרבות פוליטית:

גבריאל אלמונד וסידני וורבה. "התרבות האזרחית ויציבות דמוקרטית", אצל בנימין

נויברגר ואילנה קופמן **דמוקרטיה ודמוקרטיזציה** כרך א', תל-אביב: או"פ, 1998. עמ' 191-225.

ברוך קימרלינג, "תרבות פוליטית", מתוך בין מדינה וחברה, עמ' 185-155.

Alexis de Tocqueville, Democracy in America, Book 1, chapter XV, "The Unlimited Power of the Majority in the United States and its Consequences," and Book 2, chapter 2, "Of the Principle Source of Belief among Democratic Nations,"

http://xroads.virginia.edu/~HYPER/DETOC/toc_indx.html

Max Weber, The Protestant Ethic and the Spirit of Capitalism.

Gabriel Almond and Sydney Verba, The Civic Culture: Political Attitudes and Democracy in Five Nations. Princeton: Princeton University Press, 1963.

גל גרזון, "עריצות הרוב: אלכסיס דה-טוקוויל וג'ון סטוארט מיל", בתוך **ליברליזם: קשרים,**

הקשרים, ביקורות, תל-אביב: או"פ, 2002, עמ' 64-87.

7. הלאומיות והלאה:

לאום, לאומיות ומדינה:

ארנסט גלנר, **לאומים ולאומיות**, האוניברסיטה הפתוחה, 1994. פרקים 1, 2.

בנדיקט אנדרסון, **קהילות מדומיינות: הגיגים על מקורות הלאומיות ועל התפשטותה,**

האוניברסיטה הפתוחה. 1998.

ברוך זיסר, "לאומיות: חיה וקיימת", מתוך על ימין ועל שמאל, ע"מ 270-308 (סרוק).

אמל ג'מאל "זכויות קיבוציות למיעוטים מקוריים – היבטים תיאורטיים ונורמטיביים", **מעמד**

המיעוט הערבי במדינת הלאום היהודית (עורכים) רכס אלי ואוסצקי לזר שרה, מרכז דיין

אוניברסיטת תל-אביב, 2005. עמ' 27-44 (תדפיס/סרוק).

Sammy Smooha, "Types of Democracy and Modes of Conflict Management in Ethnically Divided Societies". Nations and Nationalism 8 (4) 2002: pp. 423-431.

Adam Przeworski, Alvarez Michael, Cheibub Jose Antonio & Limongi Fernando, "What Makes Democracies Endure?" Journal of Democracy 7 (1) Jan 1996.

Abraham Diskin, Hanna Diskin, and Reuven Hazan, "Why Democracies Collapse: The reasons for democratic Failure and Success" International Political Science Review 26 (3)

2005: pp. 291-309.

סמי סמוחה, "דמוקרטיה אתנית: ישראל כאב טיפוס", אצל פנחס גנוסר ואבי בר-אל (עורכים) **ציונות: פולמוס בן זמננו**, 1996, 311-277.
יואב פלד, "זרים באוטופיה: מעמדם של האזרחים הפלסטינים בישראל", תיאוריה וביקורת, 3, 21-35.

אורן יפתחאל וגאנם אסאד, (2004) "לקראת תיאוריה של משטרים אתנוקרטטיים: הפוליטיקה של התפשטות אתנו-לאומית", מדינה וחברה 4 (1) 788-761.

Alan Dowty, "Consociationalism and the Ethnic Democracy: Israeli Arabs in Comparative Perspective", *Israel Affairs* 5 (2-3) 1999: pp. 169-182.

8. הפוליטיקה הגלובלית: משמעויות משתנות של ריבונות פוליטית.

בנג'מין ברבר, גיהאד נגד מק-עולם, תל-אביב: בבל, 2005, עמ' 60-39.
רם אורי "גלובליזציה" מתוך אי-שיוויון (עורכים: אורי רם וניצה ברקוביץ), הוצאת הספרים של בן-גוריון בנגב, 2006, עמ' 99-90.

Francis Fukuyama, "The end of History", in Owmeara Patrick, Howard D. Mehlinger and Matthew Krain, **Globalization and the Challenge of the New Century**. Bloomington, In: Indiana University Press, 2000, pp. 161-180.

Stephen Krasner, **Problematic Sovereignty**, pp. 1-3.

Kofi Annan, "Two Concepts of Sovereignty" -

http://users.lmi.net/wfanca/pp_annan_on_sov.html

<http://www.un.org/News/oss/sg/stories/kaecon.html>

מקרה מבחן – הפוליטיקה של איכות הסביבה:

אבנר דה-שליט, אדום-ירוק: דמוקרטיה, צדק ואיכות הסביבה, תל-אביב: בבל – מרכז השל, 2004. עמ' 98-67.

ברבר בנג'מין, גיהאד נגד מק-עולם, תל-אביב: בבל, 2005. עמ' 60-39.
ג'ארד דיימונד, התמוטטות: מדוע נפלו הציוויליזציות הגדולות של העבר, תל-אביב: מטר, 2008, פרק 10 – רצח-עם ברואנדה, 281-295, פרק 14 – מדוע מקבלות חברות החלטות הרות אסון? 373-391 – סרוק.

אדם סמית', עושר העמים, תל-אביב: או"פ, 1994.
אורי רם, גלוקליזציה. (מקראה ישנה).

Hawken, P. Lovins, A. & Hunter Lovins, L. **Natural Capitalism: Creating the Next Industrial Revolution**. Little Brown. 1999.

[/http://www.natcap.org](http://www.natcap.org) הספר כולו ניתן גם לקריאה והורדה מאינטרנט:

Carter Neil, **The politics of the environment: Ideas, activism, policy**, Cambridge University Press, 2001.

Clapp Jennifer and Peter Dauvergne, **Paths to a green world: the political economy of the global environment**. Cambridge, MA: MIT Press, 2005

נעמי קליין, No Logo, תרגמה עידית פז, תל-אביב: בבל, 2000.

9. אינטלקטואלים ופוליטיקה

Joanne Rappaport, Between sovereignty and culture: Who is an indigenous intellectual in Colombia? *International Review of Social History* Assen: 2004. Vol. 49, pp. 111-133.
שלמה זנד, "עם הספר ואנשי הספר – קווי מתאר לתולדות האינטליגנציה העברית בעידן הציוני" מתוך **האינטלקטואל, האמת והכוח**, עם עובד, 2000. עמ' 140-173 (סרוק).
ג'ורג' אורוול, **מדוע אני כותב ועוד מסות**, עם עובד: 1984.
מיכאל קרן, **העט והחרב: לבטיה של האינטליגנציה הישראלית** רמות: 1991, עמ' 83-107, 138 109.
מנחם קליין, **בר-אילן: אקדמיה, דת ופוליטיקה**, מאגנס: 1997, עמ' 98-111, 139-145.

10. פוליטיקה ומגדר

השתתפות נשים בפוליטיקה העולמית, קריאה וכתיבה פמיניסטית:
רוזין טלי, **מה זה בכלל פמיניזם? ואיך קרה שאנחנו לא יודעות על זה כלום**, זמורה ביתן, 2000, עמ' 17-41.
חנה הרצוג, **נשים ראליות**, פרק 2. סרוק באתר.
טבלה/קובץ – ייצוג נשים בפוליטיקה העולמית – הועלה לאתר הקורס.
דה-בבואר סימון, **המין השני**, 1949 (*תמצות יועלה באתר הקורס באינטרנט).
דפנה יזרעאלי "העדפה מתקנת" מתוך **אי-שיוויון** (עורכים- אורי רם וניצה ברקוביץ), הוצאת הספרים של בן-גוריון בנגב, 2006, עמ' 140-147.
אלאונורה לב, **הבוקר הראשון בגן עדן**, קשת, 1996.

בנוסף – במהלך הקורס ישולבו תרגולים נוספים שיעסקו ספציפית בעבודת ספריה ובכתיבה אקדמית:

*כיצד לקרוא מאמר – הבחנת העיקר מהטפל; תקצירים וסיכומים. תימוכין, איזכורים וביבליוגרפיה.

*כתיבה היררכית: משפט, פסקה, תת-פרק, פרק; תפקיד המבוא והסיכום. שימוש נכון בציטוטים.

*עבודת ספריה – הכרות עם קטלוג הספרייה המקוון (אלף, ULI, וכו'), כתבי-עת שוטפים, כרוכים ומקוונים, מקומם של סוגי פרסומים שונים. מנועי חיפוש מתקדמים. *הימנעות מגניבה ספרותית; שימוש במקורות לא מבוקרים באינטרנט.

Schiff, Stacy. "Fact: Can Wikipedia Conquer Expertise?" **The New Yorker** (July 31, 2006).
http://www.newyorker.com/printables/fact/060731fa_fact

*שימוש במקורות מידע חדשניים לצורך מחקר; מאגרי מידע של משרדי ממשלה וארגונים בין-לאומיים, אתרי ארגונים בין-לאומיים שמאגדים נתונים בתחומים שונים.

*ארגון תהליך הכתיבה - הבנת המטלה, זיהוי הנושא, קישור למחקר קיים, הכנת ראשי פרקים וטיוטות, קבלת משוב. בניית טיעון: פסקנות והסתייגות, הימנעות מסוגים שונים של טיעונים מופרכים.

Scott, Gregory M., and Stephen M. Garrison. 2000. **The Political Science Student Writer's Manual**, 3rd edition. Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall, pp. 131-154.

נספח ג' - סילבוס הקורס "פוליטיקה ומשטר בישראל" אוניברסיטת תל-אביב, תש"ע

סמסטר א', תש"ע

אוניברסיטת ת"א
הפקולטה למדעי החברה
החוג למדע המדינה

פוליטיקה ומשטר בישראל

1031.1002.01

ד"ר אמל ג'מאל

מתרגלים: הילה קורח, לירון אלחנני, גיא פלטיאלי

שעת קבלה - ד"ר אמל ג'מאל:

יום ד', שעה: 12:00-13:00

נפתלי 521

טלפון: 6407457

e-mail: ajamal@post.tau.ac.il

דרישות הקורס:

בחינת סיום: 60%

עבודה ביניים: 30%

השתתפות פעילה: 10%

תנאי הכרחי לציון 'עובר' בקורס כולו הוא ציון 'עובר' הן בבחינה והן בתרגיל, בנפרד.
בנוסף, יש לקרוא עיתון יומי, יום-יום, במהלך הסמסטר.

על פי מדיניות תקנון הציונים של החוג למדע המדינה לא יעלה אחוז המקבלים ציון 90 ומעלה בקורס זה על 15% וממוצע הציונים יהיה בטווח של 77-82.
המאמרים מופיעים במקראה על שם הקורס בהוצאת "ספרות זולה" של אגודת הסטודנטים.

רשימת קריאת חובה

שבוע ראשון ושני: מדינה וחברה- תיאוריות וגישות

1. גבריאלי א' אלמונד, "מבוא: גישה תפקודית לפוליטיקה השוואתית", בתוך: ברוך זיסר (עורך), מדע המדינה לגונו (תל-אביב: האוניברסיטה הפתוחה, 1993), עמ' 263-302.
2. גטאנו מוסקה, "המעמד השליט", בתוך: ש"נ איזנשטדט, ע' גוטמן, י' עצמון, מדינה וחברה: סוגיות בסוציולוגיה פוליטית, חלק א' (תל-אביב: עם עובד, 1976), עמ' 159-173.
3. קארל מארכס, "המאניפסט הקומוניסטי", בתוך: בנימין כהן (עורך), המאניפסט הקומוניסטי במבחן הזמן (תל-אביב: הקיבוץ המאוחד, 1999), עמ' 37-64.
4. יהודה שנהב וחנון חבר, "מגמות בחקר הפוסטקולוניאלי", בתוך: יהודה שנהב (עורך) קולוניאליות והמצב הפוסטקולוניאלי (ירושלים: הוצאת הקיבוץ המאוחד ומכון ון ליר, 2004), עמ' 189-200.

מומלץ:

אורי רם, הזמן של 'הפוסט': לאומיות והפוליטיקה של הידע בישראל (תל אביב: רסלינג, 2004) פרק 2, עמ' 71-126.

שבוע שלישי: ראשית התהוות מוקדי כוח ותרבות פוליטית: מישוב למדינה

1. משה ליסק וזן הורוביץ, "גיוס פוליטי ובינוי מוסדות ביישוב היהודי בתקופת המנדט", בתוך: משה ליסק, עמנואל גוטמן (עורכים), המערכת הפוליטית הישראלית (תל-אביב: עם עובד, 1977), עמ' 60-51.

2. יונתן שפירא, עלית ללא ממשיכים (תל-אביב: ספריית הפועלים, 1984), עמ' 65-15.

3. גרשון שפיר, "קרקע, עבודה ואוכלוסיה בקולוניזציה הציונית: היבטים כלליים וייחודיים", בתוך: אורי רם (עורך) החברה הישראלית: היבטים ביקורתיים (תל אביב: ברירות, 1993) עמ' 119-104.

4. אלה שוחט, "מזרחים בישראל: הציונות מנקודת מבטם של קורבנותיה היהודיים", בתוך: מיכאל ורשבסקי (עורך) המהפכה המזרחית (קובץ מאמרים), (ירושלים: המרכז לאינפורמציה אלטרנטיבית, 1999), עמ' 63-11; וכן בתוך: אלה שוחט (עורכת), זיכרונות אסורים – לקראת מחשבה רב-תרבותית (אסופת מאמרים), (תל-אביב: בימת קדם לספרות, 2001), עמ' 205-140.

מומלץ:

1. יונתן שפירא, "האם היה היישוב היהודי בארץ-ישראל דמוקרטיה קונסוציונלית? תשובה לזן הורוביץ", מדינה, ממשל ויחסים בין-לאומיים, כרך 23 (1984), עמ' 92-85.

2. זן הורוביץ, "בכל זאת פונקציונאליזם", מדינה, ממשל ויחסים בין-לאומיים, כרך 24 (1985), עמ' 101-98.

3. עזמי בשארה, "מאה שנות ציונות", תיאוריה וביקורת, כרך 13-12, 1998, עמ' 522-507.

שסעים חברתיים עיקריים

שבוע רביעי וחמישי: השסע הלאומי – יהודים ופלסטינים אזרחי ישראל

1. יואב פלד, "זרים באוטופיה: מעמדם האזרחי של הפלסטינים בישראל", תיאוריה וביקורת, 3 (1993), עמ' 35-24; וכן בתוך: רות גביזון ודפנה הקר (עורכות), השסע היהודי-ערבי בישראל: מקראה (ירושלים: המכון הישראלי לדמוקרטיה, 2000), עמ' 244-213.

2. עזמי בשארה, "על שאלת המיעוט הפלסטיני בישראל", בתוך: אורי רם (עורך), החברה הישראלית: היבטים ביקורתיים (תל-אביב: ברירות, 1993), עמ' 221-203; וכן בתיאוריה וביקורת, 3 (1993), עמ' 7-20.

3. סמי סמוחה, "דמוקרטיה אתנית: ישראל כאב-טיפוס", בתוך: גינוסר, פ' בראל, א' (עורכים) ציונות: פולמוס בין-זמנני (באר שבע: הוצאת הספרים של אוניברסיטת בן-גוריון בנגב, 1996), עמ' 311-277.

4. אמל גמאל, "בין מולדת, עם ומדינה: פטריוטיזם בקרב המיעוט הפלסטיני בישראל", בתוך: אבנר בן-עמוס ודניאל בר-טל (עורכים), פטריוטיזם: אהבים אותך מולדת (תל אביב: הקיבוץ המאוחד – קו אדום, 2004), עמ' 452-399.

מומלץ:

- Amal Jamal, "Strategies of Minority Struggle for Equality in Ethnic States: Arab Politics in Israel", *Citizenship Studies*, Vol.11, No. 3 (2007), pp. 263-282
- Amal Jamal, "Nationalizing States and the Constitution of 'Hollow Citizenship': Israel and its Palestinian Citizens", *Ethnopolitics*, vol. 6, no. 4 (November 2007), pp. 471-493

שבוע שישי ושביעי: השסע העדתי

1. שלמה סבירסקי, **לא נחשלים אלא מנוחשלים** (חיפה: מחברות למחקר ולביקורת, 1981), עמ' 11, 73-57.
2. סמי סמוחה, "שלוש גישות בסוציולוגיה של יחסי עדות בישראל", **מגמות**, כרך 2-3 (1984), עמ' 169-206.
3. אורי בן-אליעזר, "כושי סמבו, בילי-בילי במבו" כיצד יהודי הופך שחור בארץ המובטחת" בתוך: יהודה שנהב ויוסי יונה (עורכים) **גזענות בישראל** (ירושלים: ון ליר והקיבוץ המאוחד, 2008), עמ' 130-157.
4. דימיטרי שומסקי, "אתניות ואזרחות בתפיסת הישראלים הרוסים", **תיאוריה וביקורת**, 19 (סתיו 2001), עמ' 40-17.

מומלץ:

5. יואב פלד, "חידה ושמה ש"ס", בתוך: יואב פלד (עורך), **ש"ס: אתגר הישראליות** (תל-אביב: ידיעות אחרונות, 2001), עמ' 74-52.
6. סמי שלום שטרית, "מלכוד 17: בין חרדיות למזרחיות", בתוך: יואב פלד (עורך), **ש"ס: אתגר הישראליות** (תל-אביב: ידיעות אחרונות, 2001), עמ' 51-21.
7. שלמה פישר, "תנועת ש"ס", בתוך: עדי אופיר (עורך), **חמישים לארבעים ושמונה** (תיאוריה וביקורת, מס' 12-13) (ירושלים: מכון ון ליר ותל-אביב: הקיבוץ המאוחד, 1999), עמ' 329-337.

שבוע שמיני: השסע הדתי – חילוניים ודתיים

1. אליעזר דון יחיא וישעיהו ליבמן, "הדילמה של תרבות מסורתית במדינה מודרנית: תמורות והתפתחויות ב'דת האזרחית' של ישראל", **מגמות** כח, 4 (1984), עמ' 485-461.
2. ברוך קימרלינג, "דת, לאומיות ודמוקרטיה בישראל", **זמנים**, מס' 51 (1994), עמ' 116-131.
3. יונתן שפירא, "הפוליטיקאים החילוניים ומעמדה של הדת במדינת ישראל", בתוך: מנחם מאוטנר, אבי שגיא ורון שמיר (עורכים), **רב-תרבותיות במדינה דמוקרטית ויהודית: ספר הזיכרון לאריאל רוזן-צבי, ז"ל**, (תל-אביב: רמות, 1998), עמ' 663-674.

שבוע תשיעי: השסע המיגדרי – גברים ונשים

1. ויקי רנדל, "פמיניזם", בתוך: דיוויד מארש וג'רי סטוקר (עורכים) **תיאוריות וגישות במדע המדינה** (תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה, 2005), עמ' 141-166.
2. ניצה ברקוביץ, "אשת חיל מי ימצא? נשים ואזרחות בישראל", **סוציולוגיה ישראלית**, כרך ב', מס' 1 (1999), עמ' 277-317.

3. חנה הרצוג, "ידע, כוח ופוליטיקה פמיניסטית", בתוך: חנה הרצוג (עורכת), **חברה במראה** (תל-אביב: רמות, 2001), עמ' 269-293.
4. מנאר חסן, "הפוליטיקה של הכבוד: הפטריארכיה, המדינה ורצח נשים בשם כבוד המשפחה" בתוך: דפנה ירעאלי, אריאלה פרידמן, הנרייט דהאן-כלב, חנה הרצוג, מנאר חסן, חנה נוה וסילביה פוגל-ביז'אווי (עורכות) **מין, מגדר, פוליטיקה** (תל אביב: הוצאת הקיבוץ המאוחד, 1999), עמ' 267-305.

שבוע עשירי: מחברה מגויסת לחברה אזרחית – ובחזרה?

1. יואב פלד וגרשון שפיר, "משיח של חלוציות לשיח של זכויות: זהות ואזרחות בישראל", בתוך: חנה הרצוג (עורכת), **חברה במראה** (תל-אביב: רמות, 2000), עמ' 515-537.
2. משה ליסק, "האתוס הביטחוני והמיתוס של ישראל כחברה מיליטריסטית", **תרבות דמוקרטית**, כרכים 5 4 (2001), עמ' 187-212.
3. ברוך קימרלינג, "ההבניה החברתית של המושג 'הבטחון הלאומי' של ישראל", **תרבות דמוקרטית**, כרכים 5 4 (2001), עמ' 267-301.
4. יגיל לוי, עדנה לומסקי-פדר ונועה הראל, "מ'צבאיות נתינת' לצבאיות חוזית-פניה המשתנות של הצבאיות בישראל", **המרחב הציבורי-כתב עת לפוליטיקה וחברה**, 1, (סתיו 2007), עמ' 89-116.

שבוע אחד עשר: מבנה חוקתי, משפט ופוליטיקה בישראל

1. מנחם מאוטנר, **ירידת הפורמליזם ועליית הערכים במשפט הישראלי** (תל-אביב: מעגלי דעת, 1993), עמ' 9-10, 33-68, 155-162.
2. אייל גרוס, "החוקה הישראלית: כלי לצדק חלוקתי או כלי נגדי?", בתוך: מנחם מאוטנר (עורך), **צדק חלוקתי בישראל** (תל-אביב: רמות, 2000), עמ' 79-96.
3. יואב פלד וגרשון שפיר, "המהפכה החוקתית", בתוך: **מיהו ישראלי: הדינמיקה של אזרחות מורכבת** (תל אביב: אוניברסיטת תל אביב, 2005), פרק 9, עמ' 305-324.
4. אילן סבן, "בית המשפט העליון והמיעוט הערבי-פלסטיני: תמונה (ותחזית) לא בשחור-לבן", **משפט וממשל 8** (1), 2005, עמ' 23-47.

שבוע שנים עשר: מערכת מפלגתית ודפוסי הצבעה

1. בנימין נויברגר, "המערכת המפלגתית", בתוך: בנימין נויברגר, ממשל ופוליטיקה: המפלגות בישראל (תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה, 1997), עמ' 239-253.
2. מיכאל שלו וגל לוי, "המנצחים והמפסידים של 2003: אידיאולוגיה, מבנה חברתי ושינוי פוליטי", בתוך: אשר אריאן ומיכל שמיר (עורכים) **בחירות בישראל – 2003** (ירושלים: המרכז הישראלי לדמוקרטיה, 2004), עמ' 247-276.
3. יהונתן מנדילוב, "אסטרטגיות המפלגות בבחירות 2006: קדימה, הליכוד העבודה", בתוך: אשר אריאן ומיכל שמיר (עורכים) **הבחירות בישראל – 2006** (ירושלים: המכון הישראלי לדמוקרטיה, 2008), עמ' 261-298.
4. אמל ג'מאל, "הימנעות כהשתתפות – על תעתועי הפוליטיקה הערבית בישראל", בתוך: אשר אריאן ומיכל שמיר (עורכים) **הבחירות בישראל – 2001**, (ירושלים: המכון הישראלי לדמוקרטיה, 2002).

מומלץ:

5. יצחק גל-נור, "מפלגות, תקשורת והדמוקרטיה הישראלית", בתוך: דני קורן (עורך), קץ המפלגות: הדמוקרטיה הישראלית במצוקה, (תל-אביב: הקיבוץ המאוחד, 1998), עמ' 214-195.

שבוע שלושה עשר: הכלכלה המדינית של ישראל

1. ג'וני גל, "בטחון סוציאלי בישראל" (ירושלים: הוצאת מאגנס, 2005), עמ' 39-24.
2. דני פילק, "ישראל מודל 2000: פוסט-פורדיזם נאו-ליברלי", בתוך: דני פילק ואורי רם (עורכים), שלטון ההון: החברה הישראלית בעידן הגלובלי, תל אביב: הקיבוץ המאוחד, 2004, עמ' 56-34.
3. שלמה סבירסקי, "ישראל במרחב הגלובלי", בתוך: דני פילק ואורי רם (עורכים), שלטון ההון: החברה הישראלית בעידן הגלובלי, תל אביב: הקיבוץ המאוחד, 2004, עמ' 83-57.

מומלץ:

4. מיכאל שלו, "האם הגלובליזציה והליברליזציה 'נרמלו' את הכלכלה המדינית בישראל?" בתוך: דני פילק ואורי רם, ער., שלטון ההון: החברה הישראלית בעידן הגלובלי, תל אביב: הקיבוץ המאוחד, 2004, עמ' 115-84.

שבוע ארבעה עשר: תקשורת בישראל

1. דן כספי ויחיאל לימור, המתווכים: אמצעי התקשורת בישראל, 1948-1990 (תל-אביב: אשכולות, 1993), עמ' 15, 39, 264-250.
2. דניאל דור, עיתונות תחת השפעה, (תל אביב: בבל, 2001), עמ' 42-15.
3. דפנה למיש "שוות ערך תקשורת: מבט פמיניסטי על התקשורת הישראלית", אצל דן כספי (עורך) תקשורת ודמוקרטיה בישראל (הקיבוץ המאוחד ומכון ון ליר, 1997), עמ' 141-119.
4. Elias, N., Jamal, A. and Soker, O. "Illusive pluralism and hegemonic identity in popular reality shows in Israel". Television and New Media 10(5) 2009, pp. 375-391
5. Jamal, A. "Media Culture as Counter-Hegemonic Strategy: The Communicative Action of the Arab Minority in Israel". Media Culture Society 31 (4), 2009, pp. 559-577

שבוע חמשה עשר: ישראל – חברה רב-תרבותית?

1. ברוך קימרלינג, "הישראלים החדשים: ריבוי תרבויות ללא רב-תרבותיות", אלפיים, 16 (1998), עמ' 308-264.
2. אמל ג'מאל, "זכויות קיבוציות למיעוטים מקוריים: היבטים תיאורטיים ונורמטיביים", בתוך: אלי רכס ושרה אוסצקי-לזר (עורכים), מעמד המיעוט הערבי במדינת הלאום היהודית (תל אביב: מרכז משה דיין ללימודי המזרח התיכון ואפריקה, 2005), עמ' 44-27.

נספח ד' - מכתב לפרופ' אנסון

מפי הסטודנט יאיר כוסף

בשנים האחרונות הופכות הפקולטות למדעי החברה והרוח למה שמכונה 'פוסט-מודרניות' – כאלה המורדות בדור המייסדים של המחקר הישראלי, ואשר מאשימות אותו באהדת יתר לרעיון הציוני ובהיעדר ביקורת עליו, מבלי לשים לב לכך שהם עצמם משרתים בכתיבתם תפיסה אידיאולוגית, תפיסה שהיא על פי רוב אנטי-ישראלית ולבטח אנטי ציונית.

המדע אמור להצביע ולחשוף אמיתות, לא להיות מראש אג'נדה פוליטית, ההתעלמות מהממד ההיסטורי היא עצמה אידיאולוגיה צרופה.

הפוסט-ציונות כדרך מחקרית היא חסרת פרספקטיבה היסטורית. היא מעניקה פירושים שונים ומשונים למה שהתרחש בהיסטוריה של הקמת המדינה המנותקים לחלוטין מהמציאות. לדוג': בשאלה 'מי התחיל?' היא תתאר את מלחמת תש"ח כפעולות גירוש ונאכבה שעוללנו באכזריותנו לערבים. שום התייחסות למה שקרה ערב המלחמה, ליחסי הכוחות המקומיים והבינלאומיים, ולהכרעות המוטעות שהערבים קיבלו שהביאו עליהם עצמם את הגירוש. הסוציולוגיה הפוסט-ציונית ממש מנסה להוכיח באותו ובמופתים שגירוש הערבים נגזר מראש, בעוד שידוע שהכול התפתח מאילוצים תוך כדי המלחמה. הזרם הפוסט-ציוני מתנכר לעובדות ההיסטוריות.

אולם, העניין המכעיס ביותר הוא הצגת הציונות כתנועה קולוניאליסטית, הצגה זו מהווה התעלמות מוחלטת מהקשר הרחוני, הדתי והתרבותי, המצוי בספרי הקודש של העם היהודי לארץ ישראל, קשר ששרד מעל 2000 שנה, האם הייתה זיקה כלשהי בין הקולוניות של הבריטים ללונדון או של הצרפתים לפריס? היו קשרים מסחריים, הם החזיקו קולוניות משיקולים כלכליים, רצו להגן על דרכי הים ובוודאי לא ניסו לבנות תרבות בריטית או צרפתית עם קשר לחברת האם. הקשר של היהודים לארץ ישראל אינו קולוניאלי, הקשר הוא קשר דתי ותרבותי, ולא ניתן ולא נכון להתעלם מכך.

יש כאן ניסיון מודע לפגוע בלגיטימציה של החברה היהודית שצמחה כאן, והכול במסווה של מאבק אקדמי!

חבל מאוד שכל המאמרים עליהם אמורה הייתה להתבסס העבודה, היו שייכים כולם לאותה תפיסה אידיאולוגית אנטי ישראלית, אנטי ציונית (ואף אנטי יהודית בהקשרים מסוימים) אשר מציגה אופן הסתכלות צר מאוד, ואינה תורמת לראייה כוללת ומקיפה של הנושאים הנלמדים

נספח ה' - תרגום הדיווח על כינוס "אל-קודס"

באוניברסיטה העברית מאתר "אקראא"

<http://www.eqraa.com/forums/index.php?showtopic=38095>

כנס "אל-קודס" ו"אל-אקצא" בהשתתפות החוקר צאלח לוטפי, אום כאמל וצוות "השחר" בהשתתפות עשרות סטודנטים מהאוניברסיטה העברית, ערך גוש "אקראא" פעילות מאורגנת פעילות תחת הכותרת: "ירושלים ואל-אקצא... אמונה וקשר", כשמטרת פעילו' תה להדגיש את סוגיית ירושלים ואת סבל אנשיה ואנחות המקומות הקדושים שבה בצל ההתפתחויות האחרונות.

הערב החל בתערוכת תמונות גדולות שאצרה "קרן אל-אקצא להקדש ומורשת" ואשר סקירת היסטוריית שער המוגרבים עד היום הזה משמשת פסקת רקע זו ציטוטים ותוספות (נושא שיחה) למשתתפים אשר מביעים התרשמותם ופליאתם.

קיבל עליו להנחות את הכנס האח מניר עמר אשר בירך את אל-קודס בבתי שירה נפלאה. לאחר מכן הוא הזמין את הסטודנט מהמחלקה להנדסת מחשבים סלימאן מחאג'נה לקרוא את "סורת אל-אסראא" (הפרק בקוראן שמספר על מסע הלילה של מוחמד לירושלים). לאחר מכן הוזמנה גב' אם-כאמל כדי לספר את סיפור סבלה מן הכיבוש והמתנחלים כשהיא מספרת על עמידתה וכוח התנגדותה על ידי הדוגמאות הטובות ביותר להקרבה ולקשר ל-"אל-קודס" ומסגד אל-אקצה, וסיימה את סיפורה בהדגשת חשיבות תפקיד הנוער בתמיכה ב-"אל-קודס" ואל-אקצה על-ידי הידע, ההתמדה והעמידה האיתנה באל-אקצא והטמעת האהבה כלפיו בליבם של הדורות הבאים ובהדגשה כי אל-אקצא וירושלים הן תעודת ביטחון לצוואר כל ערבי ומוסלמי והתמיכה בהם היא חובתו של הכלל.

לאחר מכן נפגשו הנוכחים עם השיח' צאלח אל-אשקר הנעים להם במנגינת "זג'ליה" מקסימה ומרשימה אודות אסון ("נכבה") העם הפלסטיני.

בשלב השני התקיימה ההרצאה המרכזית של ערב זה מפי פרופ' צאלח לוטפי החוקר ב"מרכז ללימודי האסלאם המודרני" על הממד הפוליטי והאידיאולוגי של סוגיית "אל-קודס" ו"אל-אקצא", בין איך ישראל הניחה אמצעי חוקי או לא חוקי עבור "יהוד" העיר ובין העלמת או הסתרת טבעה האסלאמי הערבי, בעוד הממשלות הערביות מהססות לתמוך ב-"אל-קודס" ומסגד "אל-אקצא" ומונעות מאזרחיהן לעשות כן. ולכן, התפקיד העיקרי של הגנה על מסגד "אל-אקצא" מוטל על הפלסטינים בפנים הארץ. כמו-כן ציין השיח' צאלח בהרצאתו את התפקיד המרכזי שהיה לתנועה האסלאמית בהגנה על "אל-קודס" ו"אל-אקצא" באמצעות מיזם הדגלים (?) ומיזמים נוספים.

השיח' צאלח לוטפי סיכם והדגיש בדבריו את הצורך בהתחמשות (خروجية التسليح) בתקווה ובאמונה מוחלטת כי סוגיית "אל-קודס" ו"אל-אקצא" תהא סוגיה מנצחת בהכרח. סוף הכנס התמקד במחזה תכליתי בשם "המחסום" בביצועם של חברי "קרן השחר של האומנות" (مؤسسة الفجر الفنية) שעסק בסבל העם הפלסטיני במחסומים בחיי היום-יום וזכה בהערצת הציבור.

ובשיחה עם האח אבראהים ח'ליל, רכז גוש אקראא באוניברסיטה העברית, הוא אמר: "אנו מודים על עבודת הצוות של כל האחים והאחיות המעורבים בפעילות זאת, ומודים לציבור הסטודנטים על היענותם לפגישה, ולקרן השחר' על ביצועיהם המצוינים והאומנות התכליתית וכמובן שלא אשכח את 'קרן אל-אקצא להקדש ומורשת' על שסיפקה לנו את התמונות הנפלאות המבריקות ובעלות ההשפעה לתערוכה שנערכה מחוץ לאולם".

**חברי סגל אקדמאי החתומים על עצומה בתמיכה במרצים וסטודנטים
 המסרבים לשרת בשטחים הפלסטיניים:**

אוניברסיטת תל אביב

אהרון עצמון	אברהם הפנר	מיכל אביעד
עמוס פיאת	חנה הרצוג	אהרון אביתר
תמר פיטרברג	זאב הרצוג	גיא אבן
מנחם פיש	מינה ווילסון	ארנון אברון
עינת פלד	אמנון וולמן	עדי אופיר
יואב פלד	שולה וולקוב	אירית אורבך
רבקה פלדחי	פול ווקסלר	זוהר איתן
גדעון פרוידנטל	נטע זיו	גדי אלגזי
אריאלה פרידמן	שלמה זנד	מירי אליאב-פלדון
ליאת פרידמן	צבי טאובר	בני ארבל
איריס פריי	חוה יבלונקה	מירה אריאל
חוני פרצ'ק	דפנה יואל	מרדכי אריאלי
משה צוקרמן	עלי יסיף	ענת בילצקי
ג'ודי קופפרמן	רעיה כהן	אבנר בן-עמוס
יהודה קופפרמן	ינון כהן	זיוה בן-פורת
ליאו קורי	ג'רלד כהן	סיגל בן-פורת
נורה קורין-לנגר	חגי כנען	לינדה בן-צבי
אביעד קליינברג	יצחק לאור	יגאל ברונר
נפתלי קמינסקי	אורלי לובין	ז'וזה ברונר
דני רבינוביץ	שמעון לוי	רות ברמן
טובה רוזן	אליה לייבוביץ	עופר ברנע
שרון רוטברד	חררדו לייבנר	רון ברקאי
דנה רון	דפנה למיש	אותי בת-אל
פרדי רוקם	אורי מאור	עפרה גולדשטיין-גדעוני
זאב רותם	בן-ציון מוניץ	יובל גורן
צבי רזי	ענת מטר	רחל גיורא
רענן ריין	אריאל מירב	סנאית גיסיס
טניה ריינהרט	רות מנור	אלי גלזנר
אלחנן ריינר	שמוליק מרקו	חיים גנז
עדנה שביט	ג'אד נאמן	יוסף גרודז'ינסקי
עוזי שביט	חנה נוה	ישראל גרשוני
אהרון שבתאי	יוסף נוימן	בלהה דוידסון-הרד
אילנה שוהמי	יהודה ניני	דניאל דור
ליאון שלף	רוזלי סיטמן	טומי דרייפוס
רון שמיר	טלי סילוני	אורי הדר
ישעיהו שן	איימי סינגר	סילבי הוניגמן
יהודה שנהב	רקפת סלע-שפי	ג'וליה הורבט
	ראובן סרוסי	יורם הירשפלד
	עובדיה עזרא	תלמה הנדלר

רז קופרמן
 מיכאל קרן
 זאב רוזנהק
 משה רון
 יעקב ריטוב
 אילנה ריטוב
 ג'וליה רסניק
 עידן שגב
 ניטה שוחט
 דוד שולמן
 זאב שטיין
 זאב שטרנהל
 טוביה שלונסקי
 גדעון שלח
 בני שנון
 ינון שרים
 מוריס תובל

ענת זעירא
 חנן חבר
 גלית חזן-רוקם
 מנחם יערי
 אריק כהן
 יונתה לוי
 נתי ליניאל
 ג'ון לנדאו
 סטפני מוזס
 עוזי מוטרו
 נילי מור
 נאוה מורן
 נינה מיורק
 ז'נט מלכין
 פאול מנדס-פלור
 ענת ניניו
 גד נתן
 אייבי סישל
 אמוץ עגנון
 דניאל עמית
 איתמר פיטובסקי
 יורי פינס
 שמואל פלג
 נורית פלד-אלחנן
 חומה פלק
 רפאל פלק
 עמנואל פרגון
 אילנה פרדס
 מוטי פרי
 אהוד פרידגוט
 דב פרידלנדר
 אליזבת פריונד
 מיכל פרנקל
 איתמר צביק
 משה צימרמן
 דודי צפתי
 חונן קדמון
 אורנה קופרמן

האוניברסיטה העברית

צח אדם
 דוד אנוך
 יהודה אנזל
 ויקטוריה בוך
 רות בטלר
 מלאכי בית-אריה
 לואיז בית-לחם
 מתניה בן-ארצי
 יוחנן בן-בסט
 צבי בנטואיץ'
 שלמה בנטין
 גרשון בן-שחר
 שלום בר
 מנחם ברינקר
 מיכאל ברנדייס
 מישל ברקוביאר
 עמירם גולדבלום
 דפנה גולן
 אברהם גל
 צ'רלס גרינבאום
 אבנר דה-שליט
 פאני דולז'נסקי
 סדרה דיקובן אזרחי
 עתניאל דרור
 פיטר הילמן
 קרולה הילפריך
 אריאל הירשפלד
 רות הכהן
 דון הנדלמן
 יעקב הסינג
 אלון הראל
 אודי הרושובסקי
 מרקוס ואסם
 יוסף ווידינפלד
 אביטל וולמן
 ורד ויניצקי
 עמיאל ורדי
 יוסי זעירא

עמית פינצ'בסקי
 עדי פרוש
 איריס פרוש
 אלון פרידמן
 בקי קוק
 שושנה קייני
 חנן קיש
 סם קפלן
 אילנה קראוזמן
 אמנון רז-קרקוצקין
 חגי רם
 אורי רם
 נעמי שיר

קובי פתר
 חגי קופרמינץ
 עמליה קוריאט
 דבורה קלקין-פישמן
 ורד קראוס
 הנרי רוזנפלד
 אריה שפירא
 אילן תורן

יצחק חן
 יוסי יונה
 ניצה ינאי
 אורן יפתחאל
 דפנה לויט
 עידן לנדו
 פנינה מוצפי-הלר
 אמנון מייזלס
 יצחק (יאני) נבו
 דוד ניומן
 צבי סולוב
 רנה פוזננסקי
 דני פילק

יובל יונאי
 טלי יצחקי
 חן כוזר
 תמר כתריאל
 ג'יס ליוינגסטון
 מיכה לשם
 אילן סבן
 מיכאל סולטמן
 אנה ספרד
 חנה ספרן
 אברהם עוז
 חוני פיסקר
 נירה פנסר

יעקב כתריאל
 יוברט לוי-יון
 מיכאל פריי
 דני ריטר
 שמאי שפייזר

אוניברסיטת בן-גוריון

גרדה אילתה-אלסתר
 יעל אמיתי
 אריה ארנון
 נעמי בן-בסט
 שמואל בן-דזר
 דן בר-און
 ניב גורדון
 חיים גורדון
 עופר גל
 לב גרינברג
 יצחק דינשטיין
 דליה דרעי
 ברק וייס

אוניברסיטת חיפה

ענת אריאל
 יאיר בוימל
 בנימין בית-הלחמי
 דוד בלנק
 אורי בר-יוסף
 דבורה ברנשטיין
 יוסי גוטמן
 אילן גור-זאב
 עמית גזית
 אבנר גלעד
 דליה זקש
 מאיר חמו
 מיכאל יוגב

הטכניון

יעקב אושמן
 קלמן אלטמן
 ארז בראון
 חגי גלבוע
 דוד דגני
 ברונוק ויינריב
 עופר זיתוני
 עירד יבנה
 אורי כץ

עוזי סמילנסקי
 איתמר פרוקצ'יה
 סטיב קרליש
 אמיתי רגב
 ורד רום-קידר
 דניאל הורליך

גיל קליין
 שמואל קפלן
 ענת קציר
 שרון קרן
 איציק נרט
 מכללת ספיר
 דניאל דה מלאך
 אורלי סוקר

אברהם שוייגר
 דני שפרוך
 מכון וייצמן
 עופר אהרוני
 עודד גולדרייך
 יוסף ניר
 חן נעמן

מייק דהאן

לנס הנטר
 קרן וינר
 ראובן זהבי
 חיים יעקובי
 מיה כהן לוי
 מרילו לוין
 מירי סגל
 אריה סיון
 צחי פרבר
 יעקב קאופמן

המכללה האקדמית ת"א-יפו

חועי וגנר
 רבקה יעקובי
 עופר פיין
 מיכל פרנס
 חנן פרנק
 ערן שדך
 דורית שוויקי

המרכז הבין-תחומי

דני בן-שחר

אקדמיה בצלאל

זיויה
 יאיר אביגדור
 איל בן-דב
 יובל בר
 עידו ברונו
 מיכל ברושי בן-לוי
 דוד גוגנהיים
 דוד גינתון
 שוקה גלוטמן
 ענת דוד

מכללה אקדמית תל-חי

אביהו רונן

מכללה אקדמית אשקלון

מנשה שויד

האוניברסיטה הפתוחה

שמעונה גינצבורג
 אמירה גלבלום

המכללה לחינוך ע"ש קיי

דורון נרקיס

המכללה לחינוך גורדון - חיפה

ענת ברנע

המכללה למנהל

ראובן חורש

בצלאל מנקין
דוד סנש

אוניברסיטת בר-אילן

חנה כשר
רימון כשר

הקריה האקדמית

אורלי שנקר

מכללת בית ברל

דיאנה סילברמן קלר

מכללת לוינסקי לחינוך

דורית כהן

מכללת רמת גן

יעל ברדה

**אנשי אקדמיה ישראלים החתומים על הצהרה המגנה תמיכת ישראל במלחמה
 שמנהלת ארצות הברית בעיראק ומזהירים שמלחמה זו עלולה להיות מנוצלת
 על-ידי ישראל לביצוע פשעים נגד העם הפלסטיני**

Prof. Jacob Katriel, Haifa	Prof. Zach Adam, Rehovot
Prof. Tamar Katriel, Haifa	Prof. Colman Altman, Haifa
Prof. Baruch Kimmerling, Jerusalem	Dr. Janina Altman, Haifa
Dr. Haggai Kupermintz, Boulder, Colorado	Tammy Amiel-Houser, Tel Aviv
Dr. Ron Kuzar, Haifa	Dr. Shmuel Amir, Tel Aviv
Dr. Ariela Lazar, Evanston	Prof. Daniel Amit, Jerusalem/Rome
Prof. Micah Leshem, Haifa	Yali Amit, Chicago
Erez Levkovitz, Jerusalem	Dr. Meir Amor, Montreal, Canada
Prof. Rene Levy, Lausanne	Dr. Yonathan (Jon) Anson, Beer Sheva
Dr. Orly Lubin, Tel Aviv	Prof. Shalom Baer, Jerusalem
Dr. Ruchama Marton, Tel Aviv	Dan Bar-On, Beer Sheva
Dr. Anat Matar, Tel Aviv	Dr. Avner Ben-Amos, Tel Aviv
Prof. Paul Mendes-Flohr, Jerusalem	Prof. Matania Ben-Artzi, Jerusalem
Menucha Moravitz, Ramat-Gan	Prof. Linda Ben-Zvi, Tel Aviv
Regev Nathansohn, Tel Aviv	Dr. Louise Bethlehem, Hod Hasharon
Prof. Avraham Oz, Haifa	Prof. Anat Bilezki, Tel Aviv
Dr. Ilan Pappé, Haifa	Prof. Daniel Boyarin, Berkeley
Gabriel Piterberg, UCLA	Prof. Victoria Buch, Jerusalem
Shakhar Rahav, Berkeley	Dr. Nicole Cohen-Addad, Tel Aviv
Dr. Amnon Raz-Krakotzkin, Beer Sheva	Dr. Uri Davis, Sakhnin
Prof. Zvi Razi, Tel Aviv	Prof. Aharon Eviatar, Tel Aviv
Prof. Tanya Reinhart, Tel Aviv	Dr. Ovadia Ezra, Tel Aviv
Prof. Fanny-Michaela Reisin, Berlin	Prof. Emmanuel Farjoun, Jerusalem
Prof. Freddie Rokem, Tel Aviv	Elizabeth Freund, Jerusalem
Prof. Henry Rosenfeld, Haifa	Gadi Geiger, Cambridge, MA, USA
Dr. Maya Rosenfeld, Jerusalem	Dr. Amira Gelblum, Tel Aviv
Ouzi Rotem, Philadelphia	Prof. Rachel Giora, Tel Aviv
Dr. Hannah Safran, Haifa	Dr. Anat Goldrat-First, Netanya
Tami Sarfatti, UCLA	Dr. Ofra Goldstein-Gidoni, Tel Aviv
Dr. Nita Schechet, Jerusalem	Dr. Neve Gordon, Beer Sheva
Hillel Schocken, Tel Aviv	Dr. Yerah Gover, New York
Ruben Seroussi, Tel Aviv	Prof. Charles W. Greenbaum, Jerusalem
Dr. Erella Shadmi, Beit Berl	Dr. Lev Grinberg, Beer Sheva
Prof. Nomi Shir, Beer Sheva	Ran HaCohen, Tel Aviv
Dr. Miriam Shlesinger, Tel Aviv	Prof. Uri Hadar, Tel Aviv
Aharon Shabtai, Tel Aviv	Prof. Galit Hasan-Rokem, Jerusalem
Orly Soker, Sapir-Jerusalem	Dr. Sara Helman, Beer Sheva
Nurit Steinfeld, Jerusalem	Prof. Hanna Herzog, Tel Aviv
Roman Vater, Tel Aviv	Prof. Ze'ev Herzog, Tel Aviv
Dr. Roy Wagner, Tel-Aviv	Prof. Hannan Hever, Jerusalem
Dr. Michael Yogev, Haifa	Dr. Tikva Honig-Parnass, Jerusalem
Kim Yuval, Tel Aviv	Tal Itzhaki, Haifa
Prof. Moshe Zimmermann, Jerusalem	Prof. Eva Jablonka, Tel Aviv
	Dr. Devorah Kalekin-Fishman, Haifa

